

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2013. gada 28. septembris – 4. oktobris

Nr. 36 (1310)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Kas dzintaram vēl padomā?
(4. lpp.)

Ai, šī Krievija!
(5. lpp.)

**Raivis Dzintars:
“Pārliecība ir galvenais”**
(7. lpp.)

Pašiem savs kalendārs!
(11. lpp.)

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

ROWFANT HOUSE

ROFANTĀ PĻAUJAS SVĒTKI UN JUBILEJAS SVINĪBAS 6. OKTOBRĪ

Rofantas valde un mājas vadītāja aicina jūs uz Pļaujas svētkiem un mājas 60 gadu jubilejas svinībām.

Svētdien, š.g. 6. oktobrī,

Latvijas vēstnieka Apvienotā Karalistē Andra Teikmaņa klātienē svinēsīm latviešu 60 gadu pastāvēšanu Rofantā.

Norise

- 11.30 Dievkalpojums
- 13.30 Pusdienas lielajā zālē
- 15.00 Londonas Latviešu koŗa koncerts
- 16.00 Launags
- 17.00 Atvadas

Cena par pusdienām un koŗa koncertu £15,-
Laipni lūdzam pieteikties laikus. Zvanīt Claire O'Neill, saimniecības un sarīkojumu vadītājai. Tālr. 01342 714869
Rowfant House, Wallage Lane, Crawley, West Sussex, RH10 4NG

Latvijas Republikas sūtņa Kārļa Zariņa piemiņai

Dievkalpojums un sarīkojums Londonā

Šogad aprit 80 gadi kopš izcilā diplomāta, apbrīnas vērtā sabiedriskā darbinieka un sūtņa Lielbritānijā Kārļa Zariņa darbības uzsākšanas Londonā. Latvijas Republikas sūtņi K. Zariņš un vēlāk arī Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs amatu veica līdz pat aiziešanai mūžībā - 1963. gadam.

Kārli Zariņu atceroties, Latvijas vēstniecība Lielbritānijā kopā ar Apvienoto Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzi

riko piemiņas dievkalpojumu un sarīkojumu 27. oktobrī plkst. 14.00-17.00 Londonā, Zviedru baznīcā, *Harcourt St. WIH 4AG*. Dievkalpojumā piedalīsies Londonas latviešu koris. Sarīkojumā dzirdēsīm K. Zariņa balsi ieskaņojumu - uzrunu latviešiem, Latvijas Republikas vēstnieka Lielbritānijā Andra Teikmaņa stāstījumu par K. Zariņu un pakavēsīmies pārdomās un sarunās pie atspirdzinājumiem. Visi laipni gaidīti!

JAUNA STIPENDIJA VĪTOLU FONDĀ

Latvijas Universitātes Humānāro zinātņu fakultātes Baltu filoloģijas maģistra studiju programmas 1. kursa students Arnis Koroševskis kļuvis par jaunas Vītolu fonda stipendijas - Imanta Ziedoņa piemiņas stipendijas ieguvēju. Stipendiju piešķirusi Andrejs un Brigita Muzikanti un viņu radnieki Austrālijā, Ilmārs un Ērika Dambergi Amerikā. Vēsturiskajā foto - Arnis bērībā ar Imantu Ziedoni

Arnīs Koroševskis kopā ar LU profesori Māru Gruduli (pa kreisi) un Brigitu un Andreju Muzikantiem

Godalga Robertam Fērnlijam

Pazīstamā daudzu latviešu autoru darbu tulkotāja Roberta Fērnlija (*Robert Fearnley*) grāmata *Latvian issues* par Latvijas filateliju un vēsturi ir saņēmusi starptautisku godalgu *New Zealand Philatelic Literature Exhibition*).

Paldies Fērnlijam par Latvijas vārda un vēstures nešanu pasaulē!
V. Sniķere

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

Svētītā raža Pļaujas svētku pārdomas

Šis krāšņais, bagātais rudens laiks, kad esam acināti Pļaujas svētkus svinēt. Un arī tad, ja mums pašiem nav lauku sētas ar nobriedušām druvām, varam aptvert svētību, ko Dievs mums dod. Viņš mūs ir visnotaļ sargājis un uzturējis ar savas taisnības labo roku.

Trīs dievišķās atziņas mums atklājas Svēto rakstu pantos: tās

ir - pateicība, kalpošana un mīlestība.

“Pateicieties tam Kungam, jo Viņš ir labs un Viņa žēlastība paliek mūžīgi,” saka jūdu dziesminieks (107. Psalmi, 1. pants). Dievs ir tas, kas pušķo gadu ar savu labumu, liekot sēklai uzdipt, augt un nobriest zeltītās vārpās. Mums ir pateicībā jānoliec galva Dieva priekšā, kā to ir darījuši mūsu senči.

“Skaitiet savas svētības!” teica kāds angļu garīdznieks, kad vis-

apkārt bija tik daudz žēlošanās, nemiera. “Nerātno bērnu sindroms” - viņš nosauca šīs negatīvās izteikas zemē, kur ir tik daudz pārticības - labumu.

Kā ir ar mūsu ražu šodien? Arī šeit acinājums negausties, bet skatīt svētības, kas ir ar mums. Svešniecībā joprojām mums patāv baznīca, organizācijas, koņi. Pateicība, ka mūsu tauta dzimtenē atkal var brīvi savu ražu vākt. Mēs visi esam acināti dedzīgā kalpošanā, veikt uzdevu-

mus, kas ir pēc Dieva prāta. Šeit Jēzus vārdi saviem mācekļiem: “Man nākas strādāt tā darbus, kas mani acinājis, kamēr ir diena; nāk nakts, kad neviens nevar strādāt.” (Jān.9,4) “Apariet zemi rudenī -” kādreizējais acinājums dzimtenē, ko atbalso mūsu tautasdziesma: “Darbiņš man prieku dara, pilnu klēti labībiņu.”

Visam tam jānotiek mīlestības zīmē, kas atkal ietverts Jēzus vārdos: “Tas ir mans bauslis, ka jūs cits citu milat, kā es jūs esmu

mīlējis.” (Jān.15,12). Tieši tā mūsu darba augļi nes svētību. Ne vieglprātīga izšķērdība, nedz mantas raušana un glabāšana šķūņos, bet tās izlietošana Dievam par godu, pašizliedzīgi gādājot citam par citu un īpaši palīdzot tiem, kam iet grūtāk nekā mums.

Lūsimies, lai Dievs mūs svētī mīlestībā, kas ir triumfējusi ar Viņa Dēlu, mums saņemot ražu, kas dod dzīvību un pārpilnību uz mūžu mūžiem.

Prāvests emeritus Juris Jurgis

ANDRIS VĪTOLIŅŠ (1931 – 2013)

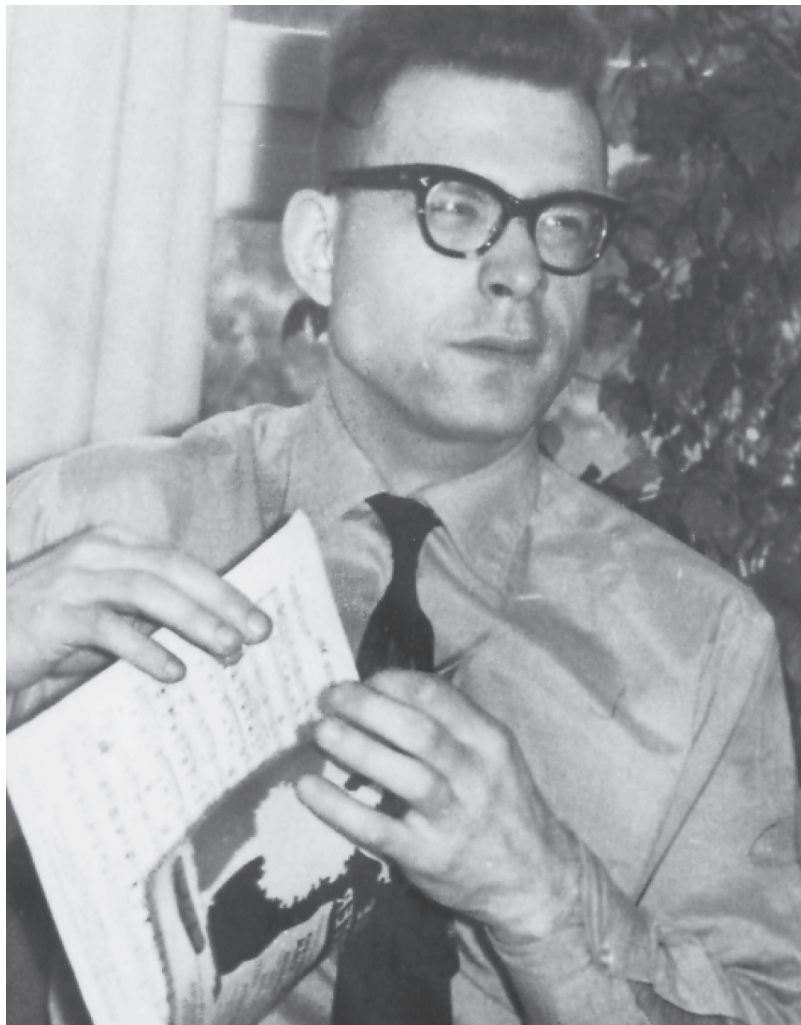
Šis gads iecirtis dziļus robus latviešu mūziķu vidū. Joachim Brauns, Imants Mežaraups, tagad - 22. augustā mūžības ceļu uzsācis Andris Vītoliņš. Ērģelnieks, komponists, jauno mūziķu audzinātājs, nesavtīgs un nenogurdināms. Leģendāri bija viņa Pasaulē jauniešu orķestrā koncerti latviešu trimdas gados. Katram jaunajam censonim rūpīgi izrakstīta partija, izmantojot viņa prasmi un varēšanu. No šodienas skatu punkta šāda „orķestrā” saspēle liktos neiespējama. Cik daudz laika netika ziedots nošu materiāla sagatavošanai, darbs ar katru individuāli, lai koncertā jaunais orķestrants iepūstu trompētē savu vienīgo noti istajā vietā. Vai bijušie Andra orķestrā dalībnieki atceras kopīgās pusdienas ar Vītoliņa smērētajām sviestmaizēm? Taču šie kuriozie koncerti lika pamatus jauniešu interesēm par mūziku, kopspeles vareno spēku, apzinoties savu vietu šajā grūtajā, bet skaistajā skaņu pasaulē.

90. gadu sākumā kopā ar ģimeni pārcēlies uz Latviju, Andris Vītoliņš, spītējot veselības problēmām, aktīvi pieslēdzās mūzikas dzīvei visās tās izpausmēs. Latvijas Mūzikas akadēmijā viņš audzināja jaunos ērģelniekus augstākiem lidojumiem, izdeva pašrocīgi veidoto žurnālu, pats to gatavojot, rakstot rakstus, ievietojot mūzikālus piemērus un pat retas fotografijas. Šie žurnāli, ko Andris pats savās mājās ar savas sieviņas Baibas palīdzību izkorpēja, nonāca daudzu mūziķu pastkastītēs un aizstāja iztrūkstošo literatūru.

Andris bija talantīgs un ļoti precīzs. Viņam prieku sagādāja koncertorganizatoru darbības pavisības, kļūdas, kuņas tūdaļ tika viņiem norādītas. Tas neveicināja draudzību un savstarpēju cieņu, jo latvieša dabā nav raksturīgi atzīt savas kļūmes.

Ar savu „pseudonimu” – „Andris no Šreienbušas” – viņš parasti uzrunāja savus draugus. Pret tiem viņš bija smalkjūtīgs un uzmanīgs.

Taču viens no lielākajiem viņa uzbrukuma objektiem bija archibīskaps Jānis Vanags un archibīskapa uzticības persona, Andra Vītoliņa apzīmētais „mūzikāli neapdāvinātā un netirā ērģeļu stabule” – archibīskapa mūzikālais padomdevējs Holms. Tam tika veltīta krāšņa epitētu buķete, īpaši 90. gadu luteriskās

ELJas kongresā Hamburgā 1959. gadā

Andris, Māra, Teodors un Irma Vītoliņi Rīgā

Andris un Baiba Vītoliņi 1961. gada 29. jūlijā

Dziesmu grāmatas sakarā. Arī mani vēl joprojām šausmina šis vācu-latviešu ērģelnieku (ērģelnieka?) Johanesa Baumaņa sastādītais dziesmu krājums – faktiski diletantiska harmonijas „mācību” grāmata. Andris to dedzīgi apkaņoja, taču baznīcas vīri neatzina grāmatas kļūmi. Tā tas turpinājās ilgu gadus.

Īpatna ir Andra Vītoliņa mūzika. Par to esmu jau agrāk rakstījis un brīnījies par tik neparas-

tu mūzikālās domāšanas veidu un rakstības stilu. Tas ir mūsu mūzikā nebijis gadījums. Citas tradīcijas, cita mūzikālā valoda, bet cik latviski spēcīgs rezultāts!

Andris Vītoliņš ir aizgājis koncertēt citā, labākā pasaulē. Vēlu spēku un izturību trauklajai, bet tik izturīgajai Baibai Vītoliņai izaudzināt abus mazbērņus un nezaudēt sevi ikdienas pelēcībā. Lielā Andra blakus nebūs...

Pauls Dambis

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidenta vizīte Kanadā un ASV

Valsts prezidents Andris Bērziņš devies darba vizītē uz Kanadu un ASV un viesojās Otavā, Toronto, Montrealā un Vankuverā. Prezidents tikās ar Kanadas augstākajām amatpersonām, apmeklēja uzņēmumu *Bombardier*. Vankuverā prezidents piedalījās Latvijas goda konsulāta atklāšanā. Šobrīd Latvijai Kanadā ir goda konsulāti Toronto, Montrealā un Halifaksā. Vizītes laikā Valsts prezidentam bija vairākas tikšanās ar tautiešiem. Kanadas latviešu kopienā ir ap 20 000 cilvēku, kurus pārstāv Latvijas Nacionālā apvienība Kanadā.

Valsts prezidenta Andra Bērziņa tikšanās ar tautiešiem Sietlā

Sākot darba vizīti ASV, Andris Bērziņš apmeklēja Sietlu, kur tikās ar ASV latviešu kopienu un apmeklēja Vašingtonas universitāti, kurā iespējams studēt Baltijas studiju programmā.

Valsts prezidents piedalījās ANO Ģenerālās Asamblejas 68. sesijā un teica runu.

***

Dombrovska izteikums par Kataloniju neietekmēs viņa izredzes kļūt par EK prezidenta kandidātu

Katalonijas sabiedriskā ziņu aģentūra ACN 13. septembrī vēstīja, ka Latvijas premjērministrs paudis netiešu atbalstu Katalonijas neatkarības centieniem. Taču vēlāk tikšanās laikā Spānijas Ārlietu ministrijā Latvijas vēstnieks Spānijā Jānis Eichmanis norādīja, ka mūsu Ministru prezidenta intervija tikusi tendenciozi interpretēta.

Sabiedriskās politikas centra *Providus* direktores Daces Akules ieskatā nevajadzētu pārspīlēt šī viena teikuma un incidenta nozīmi. „Es nedomāju, ka tas būtu vienīgais iemesls, kas varētu nopietni apdraudēt Dombrovska iespējas kandidēt uz šo amatu. Diskusijas pamats būs par tiem kritērijiem un elementiem, kas Dombrovska personībā un līdzšinējā darbā viņu padara par spēcīgu kandidātu,” sacīja Akule.

Aģentūras LETA aptaujātie ārlietu eksperti paužusi viedokli, ka Ministru prezidenta Valža Dombrovska (*Vienotība*) izteikums saistībā ar Katalonijas neatkarības centieniem neietekmēs viņa izredzes kļūt par Eiropas Komisijas (EK) prezidenta kandidātu.

***

Duglass Deividsons Latvijā trešo reizi...

Latvijā trešajā vizītē bija ieradies ASV īpašais sūtnis holokausta jautājumos Duglass Deividsons.

Viesis tikās ar Saeimas deputātiem, vietējo pašvaldību un diplomātiskā korpusa pārstāvjiem,

kā arī ar Latvijas Ebrēju kopienas biedriem un apsprieda holokausta laikā atsavinātā ebrēju kopienas un bezmantinieku īpašuma atgūšanas jautājumus.

***

Saeimā tiekas Baltijas valstu parlamentu Eiropas lietu komisiju priekšsēži

Saeimā 23. septembrī tikās trīs Baltijas valstu Eiropas lietu komisiju priekšsēži, lai gatavotu vienotu Baltijas valstu parlamentu pozīciju Eiropas Savienības (ES) Eiropas lietu komisiju priekšsēžu konferencei (*COSAC*), kas norisināsies no 27. līdz 29. oktobrim Lietuvas galvaspilsētā Viļņā.

Diskusijā piedalījās no Latvijas Zanda Kalniņa-Lukaševica, no Igaunijas - Marianne Miko un no Lietuvas - Petrs Austrevičs.

***

Vizītē Latvijā viesis no Kosovas

Vizītē Latvijā bija ieradies Kosovas Drošības spēku ministrijas valsts sekretārs Škelzens Sulajs. Viesis tikās ar Aizsardzības ministrijas valsts sekretāru Jāni Sārta un viņa vietnieku nodrošinājuma jautājumos Jāni Karlsbergu, apmeklēja Ādažu bazi un Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolu Cēsīs. Vizītes laikā tika pārrunātas Latvijas un Kosovas divpusējās sadarbības iespējas, Kosovas eiroatlantiskās integrācijas perspektīvas un drošības spēku attīstību.

***

Šogad UNESCO nedēļa Latvijā būs veltīta lokālajam mantojumam un tradīcijām

Pirms desmit gadiem Dziesmu un deju svētku tradīcija un simbols Igaunijā, Latvijā un Lietuvā tika atzīts par Cilvēces mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma meistardarbu, un šī gada vasarā aizvadīti XXV Vispārējie latviešu dziesmu un XV deju svētki.

No 14. līdz 18. oktobrim Latvijā jau trešo gadu būs UNESCO nedēļa, kurā īpaša uzmanība tiks veltīta lokālā mantojuma un aizvien dzīvo tradīciju izcelšanai, jo Latvijā ir bagāts nemateriālās kultūras mantojums, par ko liecina arvien jaunu, unikālu tradīciju apzināšana.

Šogad UNESCO nedēļa tiks aizvadīta, svinot desmito gadadienu UNESCO Konvencijai par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu.

***

Latvijas Ārstu 7. kongress notika no 19. līdz 21. septembrim Ķīpsalas starptautiskajā iz-

stāžu centrā, vienlaikus astoņās konferencu zālēs, kā arī viesnīcas *Radisson Blu Daugava Hotel* un *Islande Hotel* zālēs. Kongresu rīkoja Latvijas Ārstu biedrība sadarbībā ar Latviešu Ārstu un zobārstu apvienību (ārpus Latvijas). Šogad Latvijas Ārstu kongresa norises laiks bija pieskaņots Latvijas Ārstu biedrības 25 gadu jubilejai - 1988. gada 16. septembrī Latvijas ārsti Rīgas Latviešu biedrības namā dibināja Latvijas Ārstu biedrību. Ārstu kongresa mērķis ir konsolidēt ārstus no Latvijas un visus tos, kas jūtas Latvijai piederīgi, – ir dzimuši, auguši vai mācījušies Latvijā vai arī viņu dzimtas saknes nāk no Latvijas.

***

Baltu vienības dienā Lietuvā

Baltu vienības dienas atklāšanā 21. septembrī Šauļos, Lietuvā, Latvijas vēstnieks Lietuvā Mārtiņš Virsis sacīja, ka „mūsu spēks ir mūsu kopīgā baltu identitāte”.

Svinībās piedalījās augstas Latvijas un Lietuvas amatpersonas, tostarp Latvijas un Lietuvas parlamenta priekšsēži - Solvita Ābolīņa (*Vienotība*) un Vids Gedvils, kā arī Latvijas - Lietuvas Starptautiskās sadraudzības grupas pārstāvji.

***

Francijā atklāta izstāde „Rīga – no augšas”

Latvijas vēstniece Francijā Sanita Pavļuta-Deslandes 20. septembrī Uzesā (*Uzès*) pēc pilsētas mēra Žana-Lika Šapona ielūguma piedalījās fotoizstādes „Rīga – no augšas” atklāšanā. Pavļuta-Deslandes viesojās arī Lū Redunē ģimnazijā un tikās ar skolēniem, lai stāstītu par Latviju un kopīgi apskatītu izstādi „Vienoti dažādībā” (*Unis dans la diversité*). Vizītes programmā bija stāstījumi par Latvijas vēsturi, Rīgas architektūru, Kristīnes Adamaites un Arta Simaņa koncerts, kā arī latviešu režisoru bērnu animācijas filmu demonstrācijas un citas kultūras aktivitātes.

***

Ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā populārīzē Latviju Eiropas dienās

20. un 21. septembrī Sanktpēterburgā notika gadskārtējais Eiropas dienu festivāls. Ģenerāl-

SPILGTS CITĀTS

Par daudz politikas, par maz medicīnas

Bertrams Zariņš dēlam Kristapam: „Redz, ja tu studētu medicīnu Latvijā, kur studijas ir daudz lētākas nekā Amerikā, bet augstā profesionālā līmenī, man būtu jāstrādā daudz mazāk.”

Kristaps: „Ļoti laba ideja. Es varētu uzlabot savas latviešu valodas zināšanas un, kas zina, ar laiku pārcelties uz dzīvi Latvijā.”

Latvijas ārstu 7. kongresa delegātu vidū bija arī Bertrams Zariņš, *Hārvarda universitātes Masačusetas galvenās slimnīcas sporta medicīnas un ortopēdijas profesors. Tūdaļ pēc kongresa profesors devās operēt uz Gruziju, bet pirms tam kopā ar dēlu Kristapu sniedza interviju „Latvijas Avīzes” žurnālistei Mārai Libekai.*

B.Zariņš: Pirmais kongress bija emocionāls, patriotisks, tautisks sarīkojums. Medicīnas jautājumi bija sekundāri. Tagad kongresu dēvē par Latvijas ārstu kongresu, jo to rīko Latvijas Ārstu biedrība, kas ir medicīnu profesionālas izglītības organizācija. Man šķiet, ka ārstu kongresos vajadzētu tomēr vairāk turēties pie medicīnas problēmām, runāt par profesionāliem jautājumiem...Nedrīkst būt tā, ka no referentu uzstāšanās nav nekāda ieguvuma vai tas ir ļoti niecīgs. Piemēram, man bija grūti saprast kongresa atklāšanas runu jēgu. **Šim forumam tomēr jābūt virzītam uz ārstu zināšanu papildināšanu, pieredzes apmaiņu, nevis uz sociālu un politisku jautājumu**

apspriešanu. Ārstu kongress nav tā vieta, kur tos risināt, tas jādara valsts līmenī. Kongresā jārunā, kā uzlabot ārstēšanu, parādīties jauniem izgudrojumiem medicīnā, jāspriež par to, kas ir un kas nav efektīvs medicīnu darbs. Te nav jācilā filozofiski jautājumi. Ceru, ka nākamais kongress būs ievirzīts tā, lai tur spriestu, kā mēs varētu kļūt saviem pacientiem arvien labāki ārsti. (..)

Es nupat apmeklēju jaunu traumatoloģijas un ortopēdijas privāto kliniku, kur ārstējas pacienti ne tikai no Latvijas, bet arī no ārvalstīm. Šis ārstniecības iestādes standarts patlaban ir augstāks nekā manā darbavietā Masačusetā. Biju pārsteigts, ieraugot, ka jaunā medicīniskā aparātūra te ir pat labāka nekā Amerikā. Saviem pacientiem, kuriem nav tik daudz naudas, lai samaksātu par operāciju, noteikti ieteikšu braukt uz Latviju, jo šeit viņi par daudz mazāku naudu saņems ārstēšanu augsti profesionālā līmenī. Tas ir pirmklasīgs sasniegums, un jums par to jābūt lepnēm.

konsulāts Sanktpēterburgā Eiropas dienās piedalījās ar Latvijas stendu „festivāla sirdī” – Eiropas gadatirgū Aničkova pili.

Ģenerālkonsulāta darbinieki festivāla viesiem sniedza informāciju par Latviju, atbildēja uz jautājumiem un piedāvāja plašu informatīvo materiālu klāstu. Pēterburdieši izrādīja aktīvu interesi par iespējām ceļot uz Latviju. Pēc organizatoru sniegtās informācijas pagājušajā gadā festivālu apmeklējuši aptuveni 15000 viesu.

***

Briselē atklāta mākslinieka Jāņa Anmaņa personalizstāde Briselē, Latvijas Pastāvīgā pārstāvībā Eiropas Savienībā, atklāta

multimākslinieka Jāņa Anmaņa personalizstāde „Gaismas ceļš”, kas Briseles publikai atklāj meistara pasaules redzējumu un uzticību saviem jaunrades ideāliem gleznās, sarakstītajās grāmatās un ieskaņotajos kompaktdiskos.

Latvijas pastāvīgā pārstāve Eiropas Savienībā, vēstniece Ilze Juhansone izstādes atklāšanā sacīja: „Jānis Anmanis ir universāla personība latviešu mākslā, jo viņš ir slavens ne tikai kā gleznotājs, bet ir izpaudies arī daudzās citās mākslas jomās.” Izstāde apliecina mākslinieka brīvo mākslas lidojumu un uzticību saviem ideāliem, kuŗu pamatā ir mīlestība pret savu dzimteni Latvijā.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas jaunāko filmu sezona Briselē

Gētes institūtā Briselē notika režisores Ināras Kolmanes filmas "Mona" prezentācija. Sarīkojums bija Latvijas vēstniecības Beļģijā un Latviešu biedrības Beļģijā kopīgi uzskatīts Latvijas filmu programmas Briselē pirmais projekts jaunajā sezonā. Filmu ar lielu interesei noskatījās ne tikai Briselē dzīvojošie latvieši, bet arī igauņu, somu un lietuviešu draugi un kolēģi.

***

LMA rektors glezno biennālē Itālijā

No 2013. gada 11. līdz 15. septembrim Itālijas pilsētā Docā norisinājās XXIV Freskas glezniecības biennāle. Kurātores Fabiolas Naldi vadībā šogad biennālē jaunus sienas gleznojumu radīja pieci mākslinieki. Gleznotāju vidū bija arī Latvijas Mākslas akadēmijas rektors prof. **Aleksejs Naumovs**, kas piedalījies biennālē aicināts jau otro reizi. Pirmā pieredze Docā gūta 1995. gadā, kad prof. Aleksejs Naumovs par biennāles ietvaros radīto darbu saņēma apbalvojumu – Zelta grifu.

Alekseja Naumova gleznojums

Latvijas Mākslas akadēmijas rektora darbs skatāms uz ēkas

mūža 20. septembra ielā 64 (via XX Settembre 64). Gleznojuma atainotajā bezgalīgajā, tirkizā zaiģojošajā jūrā iezīmējas kuģu ceļi, simbolizējot Baltijas jūras un Vidusjūras, Docas un Rīgas, valstu, kultūru, cilvēku satikšanos.

***

Saeimas prezidija Atzinības raksts jauniešu korim "Kamēr..."

„Ši ir īpaša diena Latvijas parlamentā. Saeimā sveicam uzvarētājus – tos, kas ir godam pārstāvējuši savu valsti, nesot tās vārdu pasaulē. Mūsu valsts vārdu pasaulē skaļi pauž ne vien sportisti, bet arī mūsu brīnišķīgie mākslinieki – jūs, jo tieši šodien pirmo reizi Saeimā saku paldies tiem, kas valsts vārdu izdzied.” To Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa uzsvēra 23. septembrī, Saeimas namā sveicot kori „Kamēr...” par uzvaru augsta prestiža košu konkursā *European Grand Prix for Choral Singing Areco* un par augsta līmeņa mākslinieciskajiem sasniegumiem.

Āboltiņa savā uzrunā citēja Viktora Igo reiz teikto, ka „mūzika pauž to, ko nav iespējams pateikt, bet par ko nedrīkst klusēt”, un uzsvēra, ka koris „Kamēr...” jau daudzus gadus Latvijas un pasaules publikai sniedz emo-

cijas, liek cilvēkiem aizdomāties un kļūt labākiem.

***

The European Times Magazine iepazīstina ar izdevumu par Latviju

Latvijas vēstniece Beļģijā Lelde Lice-Līcite 19. septembrī tikās ar plašsaziņas līdzekļu (mediju) aģentūras *The European Times* žurnālistiem, kuri vēstniecei prezentēja jauno aģentūras izdevumu, kas iepazīstina ar Latvijas ekonomiku, biznesa vidi un nozīmīgiem tirgus sektoriem. Sarunā ar vēstnieci žurnālisti atzina, ka ir iepriecināti par Latvijas draudzīgo vidi un iespējām, ko sniedz sadarbība ar šo valsti.

The European Times izdevums par Latviju ir jau otrā tāda veida publikācija pēc 2009. gada izdevuma. Aģentūras izdevumi ir pieejami drukātā veidā Eiropas lielāko lidostu VIP un biznesa zonās, kā arī Eiropas institūcijās Briselē. Savukārt elektroniski ar izdevumu iepazīstas vairāk nekā pusotrs miljons tīmekļa lapas lasītāju.

***

Toronto atklāta izstāde „Kas dzintaram vēl padomā”

Kanadas Latviešu centrā Toronto 19. septembrī atklāta unikāla, vēl nebijusi izstāde par dzintaru „Kas dzintaram vēl padomā?”. Izstāde tapusi ar Ārlietu ministrijas atbalstu un ir veidota ar mērķi popularizēt Rīgu - 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu un vienlaikus padziļināti iepazīstināt apmeklētājus ar latviešu tautas visnenāko un visvairāk mīlēto dārgakmeni – saulaino dzintaru. Tieši dzintaram Eiropas kultūras galvaspilsētas gada programmā ir atvēlēta īpaša loma, iezīmējot Latvijas galvaspilsētu Rīgu kā dzintara mājvietu. Izstādes pamatā ir dzintara pavediens – Rīgas Techniskās universitātes pētnieces Ingas Ļašenko starptautisko atsaukumi ieguvušais atklājums. Savukārt pētnieces radītā dzintara pavediena pārtapšana mākslas darbos notikusi Latvijas tekstilmākslinieces un starptautiski pazīstamās gobelēnistes Ivetas Vecenānes rokās. Dzintara izstādi Toronto atklāja Latvijas goda konsuls Ontārio provincē Imants Purvs, klātienē piedaloties Kanadas latviešu sabiedrības pārstāvjiem. Izstādes iekārtošanu un izcilo māksliniecisko noformējumu palīdzēja veidot Latviešu daiļamatnieku savienība Kanādā un Latviešu centra Kanādā mākslinieku komiteja.

***

Uzņem filmu par dzintaru

Augusta beigās kārtējā filmēšanas un pētīšanas ekspedīcijā bija

devušies raidījuma “Ziemeļu puše” veidotāji, lai turpinātu jauna raidījumu cikla “Dzintara puše” uzņemšanu. Tas jau 2014. gada sākumā nonāks pie skatītājiem un būs viens no “Rīga 2014” programmas tematiskās līnijas “Dzintara ādere” centrālajiem notikumiem.

Ceļš vedis no Lietuvas kūrortpilsētas Palangas uz Kuršu kāpu – Jodkranti un Nīdu, tālāk uz Kaļiņingradas apgabalu un pašu Kaļiņingradu, kā arī pilsētu Jantaraju, kur dzintaru lauž rūpnieciskos apjomos un apstrādā kombinātā. Ceļojuma galamērķis – Polijas pilsēta Trojmjasto, kur notiek pasaulē lielākā dzintara tirgus izstāde.

Pirmais šīs ekspedīcijas posms bijusi Palanga – Lietuvas “vasaras galvaspilsēta”, kur dzintara krelles, glezņiņas un piespraudes tirgo uz katra stūra, bet viens no galvenajiem tūrisma objektiem ir bijusi grāfu Tiškeviču dzimtas pils, kurā iekārtots Baltijā vienīgais Dzintara muzejs.

***

Latvijas vēstniecībā Vācijā svin Dzejas dienas

Berlīnē, Latvijas vēstniecībā Vācijā, 20. septembrī notika jau par tradīciju kļuvušais literāri mūzikālais Dzejas dienu vakars, kas šogad bija veltīts 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētai – Rīgai. Sarīkojuma mērķis bija latviešu dzejas, mūzikas un mākslas popularizēšana Vācijā. Vakara apmeklētājus uzrunāja Latvijas vēstniece Vācijā Elita Kuzma un sarīkojuma organizatore, moderatore Eiženija Veirīča. Skanēja Raiņa, Imanta Ziedoņa, Knuta Skujenieka, Māras Zālītes, Aleksandra Čaka, Ingmāras Balodes un vācu mūsdienu dzejnieka Zigfrīda Šmita darbi. Dzeju lasīja vācu un latviešu valodā.

***

Krievijā Latvijas ražotāji

Latvijas vēstniece Krievijas Federācijā Astra Kurme apmeklēja gadskārtējo pārtikas produktu izstādi *World Food Moscow 2013*, kurā šogad piedalās 19 Latvijas uzņēmumi.

Vēstniece Astra Kurme sarunājas ar izstādes *World Food Moscow 2013* viesiem

Kurme iepazīs ar uzņēmumu ekspozīcijām un ar Latvijas pārticības pārstāvjiem pārrunāja aktualitātes pārtikas eksportā uz Krie-

viju, kā arī iespējas sadarbībai starp uzņēmējiem un vēstniecību. Vēstniece pauž gandarījumu par Latvijas uzņēmēju piedāvāto plašo produkcijas klāstu, kā arī novērtēja tās kvalitāti. Uzņēmēji izrādīja interesi par turpmāku piedalīšanos Maskavā notiekošās pārtikas izstādēs, kā arī par dalību vēstniecības organizētās vizītēs uz Krievijas attālākajiem reģioniem.

***

Latvijas zinātnieka vadībā atrisina 10 gadus vecu problēmu

Latvijas zinātnieka Andra Ambaiņa vadībā izstrādāta jauna metode kvantu algoritmu izveidei un atrisināta ar kvantu algoritmiem saistīta problēma, kas desmit gadus nodarbinājusi zinātniekus.

Andris Ambainis

Veiksmīgi beidzies trīs gadus ilgušais profesora Ambaiņa vadītais projekts „Kvantu datorzinātne”, kurā izstrādāta šī jaunā metode. Tā pamatota ar jaunu struktūru, kas kvantu algoritmu izstrādi padara daudz intuitīvāku, un tās autors ir Aleksandrs Belovs. Projekts arī parādījis, ka kvantu algoritmi var būt būtiski ātrāki par tradicionālajiem arī tad, ja tiek prasīts, lai kvantu algoritms vienmēr izdod pareizo atbildi. Šis sasniegums atrisinājis zinātnes pasaulē jau 10 gadus ilgi zināmu, bet neatrisinātu problēmu.

Projekta laikā tika publicēti 37 zinātniski raksti ar pētījumu rezultātiem, ieskaitot vairākus rakstus visaugstākā līmeņa zinātniskajos izdevumos, piemēram, *Journal of the ACM* – pasaules vadošajā zinātniskajā žurnālā datorzinātņu teorijā. Nolasīti 54 referāti – 46 referāti starptautiskās zinātniskās konferencēs un astoņi referāti Latvijas augstskolu konferencē „LU un LMT Datorzinātņu dienas”.

***

Britiem patīk Sigulda

Britu laikraksts *The Guardian* rudens ceļojumam iesaka apmeklēt Siguldu un Turaidas pili. Latvija izraudzīta par nedēļas labāko piedāvājumu starp lasītāju iesūtītajiem rudens ceļojuma galamērķu ieteikumiem.

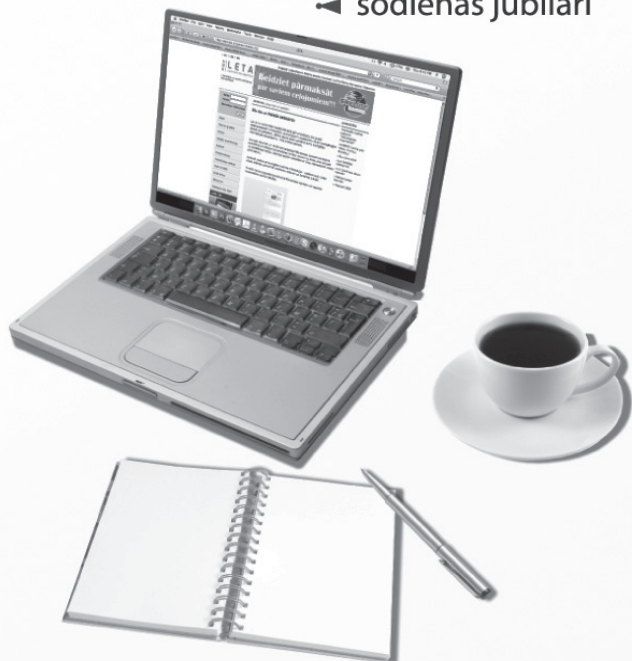
“Gaujas ieleja piedāvā iespaidīgu, skaistu skatu rudenī, kad koki kļūst sārta un zeltaini. No skaistās pilsētas Siguldas un tās baltās luterāņu baznīcas dodieties cauri ielejai uz Turaidas pilsētu pili no sarkanajiem ķieģeļiem. Pilnīgu iegrimšanu Latvijas rudens krāsās sniegs brauciens gaisa tramvajā,” teikts kāda britu ceļotāja sniegtajā aprakstā.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

1915. gads Daugav's abās malās

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Rakstīt šo apcerējumu mani pamudināja jūsmīgas atsauksmes par Kristofera Klarka (*Clark*) grāmatu *The Sleepwalkers. How Europe Went to War in 1914*

un prof. Kaspara Kļaviņa raksts „Padomāsim - visi kopā!”, kas publicēts *Jauno LAIKA* 7. septembra numurā.

Tuvojas Pirmā pasaules kara simtgade, un Kristofers Klarks detalizēti un patiešām pamatīgi izgaismo laika sprīdi no 1914. gada 28. jūnija (Sarajevas atentāts) līdz 1. augustam, kad sākās karš, „kuŗu neviens tā īsti negribēja”, - karš, kuŗā zaudēja dzīvību 20 miljoni. Tās 34 dienas, kas aplūkotas Klarka monografijā, bija piesātinātas ar maldiem, meliem, pārpratumiem, apjukumu, illūzijām un pašapmānu. (Iekavās skumīgi piebildešu, ka prezidenta Obamas „raustīšanās” no š.g. 21. augusta līdz 10. septembrim zināmā mērā atgādina Eiropas valdnieku un valstsvīru chaotisko „šaudīšanos” tajās 34 dienās,

par kuŗām raksta Klarks.)

Kā zināms, Latviju Pirmās pasaules kara sākā ļoti sāpīgi, likteņupe Daugava kļuva par frontes līniju, tās krasti bija slacīti asinīm, taču šī kara beigu cēlienā dzima Latvijas valsts. Prof. Kaspars Kļaviņš savā rakstā, aicinādam lasītājus padiskutēt par vairākiem Latvijas vēstures aspektiem, zināmā mērā „sasauca” ar Jāni Krēslīņu senioru, īpaši jautājumā par „700 gadu verdzību”. „700 gadu verdzības pasaka (!) neapšaubāmi ir latviešu stereotipa virsotne,” raksta prof. Kļaviņš. Skatot 1915. gadu, prof. Kļaviņš raksta par „pilnīgi bezjēdzīgo bēgšanu no vācu armijas Kurzemē” un norāda, ka „vācu kaŗavīri negatavojās Kurzemes latviešus iznīcināt”. Te varētu iebilst, ka ne jau vācu kaŗavīri, bet ķeizars Vilhems II esot paredzējis izvietot „in Kurland” vācu kolonistus, un baumas par šo plānu radīja satraukumu Kurzemes latviešos. „Ar visu cieņu pret strēlnieku cīņām,” raksta prof. Kļaviņš, „jāatzīst, ka tūkstošu jaunu, talantīgu cilvēku nāve, stājoties

preti vācu armijai Tīrelpurvā un citur, bija bezjēdzīga, jo nekāda piedalīšanās cariskās Krievijas un Vācijas konfliktā nedeva neko citu kā tikai dzīvā spēka (..) zaudējumu.”

Te nu ir istā vieta salīdzināt šos prof. Kļaviņa spriedumus ar to, ko Uldis Ģermanis rakstīja savā grāmatā „Latviešu tautas piedzīvojumi”: „1914. gada 1. augustā Krievija pieteica kaŗu Vācijai. Vēl nesen latvieši ir cīņījušies pret nīsto krievu ķeizara patvaldību savas Lielās revolūcijas laikā. Tomēr vēl lielāks ir naids pret vācu baroniem. Tāpēc, kaŗam sākoties, latvieši nostājas Krievijas pusē (..) Bēgošā krievu armija spiež iedzīvotājus frontes tuvumā doties bēgļu gaitās uz austrumiem. Gan spaidu kārtā, gan brīvprātīgi kurzemnieki pamet savas mājas (..) 1915. gada 1. augustā Krievijas Valsts domes deputāti J. Goldmanis un J. Zālītis nāk klajā ar uzsaukumu latviešu tautai: „Pulcējieties zem latviešu karogiem (..) Uz priekšu ar latvisku karogu par Latvijas nākotni!” Kāda būs Latvijas nākotne, tas

toreiz vēl nav skaidri nosakāms. Bet visi jūt, ka jānotiek kaut kam lielam.”

To tālo dienu atbalss sasniedza mani 28 gadus vēlāk. „Drīz mēs nonācām Irtišas augšteces novadā un Kutichā, krievu vecticībnieku – kerzaku sādžā, kur bijām ciemiņi kādā ģimenē; pasirmais, ūsainais saimnieks jautāja, no kurienes mēs. „Tātad no Rīgas? *Ek, Babitskoje ozero, latiškije barišņi!*” (Babītes ezers, latviešu jaunkundzes!). Izrādījās, ka viņš XII armijas sastāvā 1915. gadā kaŗojis Rīgas pievārtē plecu pie pleca ar latviešu strēlniekiem (*Laiks*, 2008. g. 15. novembrī).

Arī mani tautieši Kurzemē un Lietuvā dabūja ciest tai 1915. gadā. Citēšu sava tēva Jāzepa Gordona 1974. gada 29. septembra vēstuli: „1915. gadā, kad vācu kaŗaspēks tuvojās Rīgai, visas vidusskolas tika evakuētas uz Iekšskrieviju. Es toreiz biju pēdējā klasē. Mums teica, ka mūsu vācu valodas skolotājs tagad strādājis Voronežas reālskolā. Tā kā man tur bija radniece, bēgļu no Jelgavas, es 1915./

16. mācību gada gaidās pārcēlos uz Voronežu. Toreiz Voronežā mita daudz žīdu bēgļu no Kurzemes un Lietuvas, kuŗus antiseimīti un melnsimtnieks, virspavēlnieks lielknazs Nikolajs Nikolajevičs ar varu aizdzina uz Iekšskrieviju.”

Kāda vēstures ironija! Atceroties Otro pasaules kara un holokaustu, liekas gandrīz neticami, ka minētais lielknazs Nikolajs Nikolajevičs apsūdzējis piefrontes joslas žīdus spiegošanā par labu Vācijai. Un, kā vēstī laika liecības, tā dēvētajā „Ob. Ost” teritorijā - Polijā, Lietuvā, Baltkrievijā, ko bija okupējusi ķeizarskās Vācijas armija, attiecības starp vācu zaldātiem un daudzo žīdu miestu iedzīvotājiem bijušas tīri labas. „*Man kann doch mit ihnen reden.*” Jo manu tautiešu sarunvaloda - jidišs neko daudz neatšķirās no Reinzemes vai Bavārijas „friču” runas. Varēja saprasties!

Tā nu tas bija. Viela gan pārdomām, gan diskusijai.

Franks Gordons

Ai, šī Krievija!

Kārtējo reizi varam pārliecināties, ka mūsu lielā kaimiņvalsts ir briesmīga. Sāksim ar jaunākajiem Krievijas un Baltkrievijas rīkotajiem **militāriem manevriem**, t.s. *Zapad-2013*. Aizgājušās nedēļas nogalē tie norisēja netālu no Baltijas valstu robežām, un ekspertu ieskatā - tāpat kā iepriekšējā reizē, process ir domāts, lai simulētu iebrukumu mūsu valstīs. Tiesa, Kremlis šoreiz viszēlīgi ir atļāvis procesu novērot militārpersonām no citām zemēm, arī no Amerikas Savienotajām Valstīm, bet notiekošā būtību tas nemaina. Kad Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks par notiekošo puda bažas, attiecīgie Krievijas resori nekavējoties paziņoja, ka šīs bažas ir „mulķīgi spriedelējumi”.

Neviens nav noslēpums, ka oficiālā Krievija Baltijas valstīs joprojām uzskata par savu ietekmes zonu. Protams, visas trīs ir vienīgās bijušās PSRS republikas, kuŗas ir gan Eiropas Savienības, gan arī (un īpaši) NATO locekles, un tas nozīmē, ka zināmas drošības garantijas mēs varam baudīt. Taču, pirmkārt, ir pietiekami nopietni jautājumi par to, vai Latvijas bruņotie spēki būtu spējīgi kaut vienu dienu aizstāvēties pret Krievijas iebrukumu, ja tāds notiktu un NATO spēki nespētu tik ātri steigties palīgā, jo, kā daudziem lasītājiem ir zināms, mūsu valsts vēlti pārlieku maz līdzekļu bruņoto spēku attīstībai un valsts aizsargāšanai. Jā, mūsu kaŗavīri ir godam kalpojuši NATO procesos Afganistānā un arī citur, bet tepat mājās politiskā šķira par daudz

paļaujas uz Ziemeļatlantijas līguma 5. pantu, kuŗā, kā zināms, ir teikts, ka uzbrukums vienai dalībvalstij ir uzskatāms par uzbrukumu visām dalībvalstīm vienlaikus. Taču nav jau tā, ka bruņotas vienības var noorganizēt un nosūtīt uz citu valsti vienā acumirkli. Tiesa, NATO jau tagad nodrošina Baltijas valstu gaisa telpas aizsardzību, un konflikta gadījumā tas varētu būt gana nozīmīgi, bet uz zemes nekad viss, tā teikt, tik spīdoši vis nav.

Otrkārt, Krievijas „arsenālā” ir ne tikai bruņotie spēki vien (lai gan visiem būtu jāsaprot, ka Maskava bruņoto spēku attīstībai vēlti nesamērīgi lielākus līdzekļus nekā ne tikai Latvija, bet arī vairākums NATO dalībvalstu). Kremlis itin naski izmanto arī ekonomiskas sviras, lai sodītu tās kaimiņvalstis, kuŗas pēc Krievijas politiķu domām ir „nerātņas” vai „nepaklausīgas”. Tā, piemēram, Ukrainas tiekšanās pēc asociācijas līguma ar Eiropas Savienību, kas būtu pirmais solis pilntiesīgas dalībvalsts statusa iegūšanā, beigušies tādējādi, ka Krievijas sanitārie dienesti piepeši paziņo par daudzu Ukrainā ražotu pārtikas preču neatbilstību Krievijas „standartiem”, kaut gan pirms tam nekādu jautājumu par to nav bijis. Tas pats ir noticis ar Moldovu, kuŗa tāpat cenšas izsprukt no kādreizējās imperijas ķetnām. Atcerēsimies, ka savulaik Maskava tāpat izturējās attiecībā pret Latvijas zivīm tā dēvētajā „šprotu kaŗā”.

Šobrīd nākas ciest arī Lietuvai. Krievijas robežsargi pirms pāris nedēļām piepeši sāka neparasti intensīvi pārbaudīt visus transporta līdzekļus, kas šķērso robežu ar Krievijas anklāvu Kaļiņin-

gradā. Kāpēc? Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaite norāda: tas ir tāpēc, ka Lietuva patlaban ir Eiropas Savienības prezidējošā valsts un aktīvi atbalsta ES tā saukto Austrumu partnerattiecību programmu, kuŗas ietvaros Brisele cenšas veidot attiecības ar Ukrainu u.c. valstīm bijušās PSRS orbitā. Citi lietuviešu eksperti notiekošo saista ar *Zapad-2013* mācībām.

Krievijas **gāzes begemotu** *Gazprom* Kremlis nekad nav kautrējies izmantot politiskām vajadzībām. Eiropā dzīvojošie lasītāji droši vien atceras notikumu pirms pāris gadiem, kad „gāzes kaŗš” pret Ukrainu ziemas spelgoni lielu daļu Rietumeiropas gandrīz atstāja bez gāzes piegādēm. Tiesa, tā dēvētās slānekļa gāzes attīstība ASV un citur, kā arī ļoti intensīvi centieni pašmājas atrast alternatīvus energoresursu piegādes ceļus, *Gazprom* ietekmi arvien samazina, tomēr tas joprojām ir lācis ar varen asiem zobiem.

Krievijas nerātība bijusi redzama arī plašākā pasaulē. Kopā ar Ķīnu Maskava Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomē ir bloķējusi absolūti visus centienus rast risinājumu asiņainajai **krīzei Sīrijā**. Brīdī, kad ASV valsts sekretārs Džons Kerrijs puda domu, ka Damaska varētu izvairīties no militāra uzbrukuma, ja tā visus savus ķīmiskos ieročus nodotu starptautiskajā kontrolē, Maskava tūdaļ šai domai izrādīja atbalstu, lai arī nebūt nav skaidrs, vai Sīrijas diktatora Asada režīms būtu gatavs atdot pilnīgi visus minētos ieročus, kuŗi noteikti ir labi paslēpti daždažādās valsts daļās, turklāt Kremlis joprojām Asadu atbalsta, kā vien spēdams, to-

starp diktatora spēkiem piegādājot ieročus un municiju, lai turpinātu cīņu pret opozīciju.

Krievija ir kaitinājusi Vašingtonu arī sakarā ar lielo informācijas noplūdinātāju **Eduardu Snoudeņu**, kam Kremlis piešķīra patvērumu. Snoudeņa jurists nesen vēstīja, ka viņa aizstāvamais tiek sargāts slepenā vietā, lai viņu pasargātu pret iespējamu notveršanu. Manuprāt, E. Snoudeņa, tāpat kā līdzīgi vajātais Džūliens Asanžs, ir varonis, jo abos gadījumos viņi atklāja nebūšanas gan Amerikā, gan citur, taču arī šis ir cēlonis sašķēpīšanai Krievijas attiecībās ar citām valstīm.

Vēl, protams, varam runāt par **Krievijas iekšpolitiku**. Piemēram, pavisam nesen Kremlis Maskavas pašvaldības vēlēšanās viszēlīgi atļāva startēt redzamajam opozīcijas blogerim Aleksejam Navaļņijam, kuŗu īsu brīdi pēc tam Krievija notiesāja par līdzekļu piesavināšanos. Šo tiesas prāvu ietekmīgais britu žurnāls *The Economist* pamatoti nosauca par „ķenguru tiesu”. Krievija pati laikam saprata, cik slikti tas izskatās, tāpēc mirkli pēc notiesāšanas tiesa A. Navaļņiju atbrīvoja no apcietinājuma, lai viņš uz brīvām kājām varētu startēt vēlēšanās. Kremla pilnīgi kontrolētie plašsaziņas līdzekļi viņa kampaņu, kā jau vienmēr, ignorēja, un tos 27,2 procentus balsu, kuŗus Navaļņijs ieguva kārtējo reizi starptautiski par negodīgu uzskatītajā vēlēšanu procesā, varam pieņemt par sava veida pārsteigumu, kā arī brīdinājumu Krievijas diktatoram, ka absolūtā patvaļa tomēr pat Krievijā nav vēlāma. Piedevām A. Navaļņijam arī veicās. Pirms pāris gadiem li-

dzīgā prāvā notiesātais jurists Sergejs Magnickis cietumā tika nomocīts līdz nāvei, un Krievijai pietika bezkaunības pēc tam, kad Magnickis jau sen bija citā saulē, pret viņu izvirzīt vēl citas apsūdzības (!).

Protams, civilizētajai pasaulei par to, kas ir mūsdienu Putina Krievija, nekādu illūziju nav. Pirms pāris nedēļām kāds Kremlim tuvu stāvošs politologs izburkšķēja domu, ka tad, ja ASV uzbruks Sīrijai, Krievijai būtu atbildes kārtā **no jauna jāokupē Baltijas valstis**. Šādu murgojumu reti kuŗš ņem par pilnu, tomēr nav iemesla domāt, ka šis cilvēks ir rīkojies pilnīgi autonomi un bez augstāk stāvošo atbalsta.

Rietumiem pret Krieviju jāizturas ļoti uzmanīgi. Krievu tautai nekad visā vēstures gaitā diemžēl nav laimējies dzīvot patiesi demokrātiskā valstī, jo tas, kas notika laikā starp cara gāšanu un boļševiku nākšanu pie varas, - tas notika pilsoņu kara apstākļos, savukārt pēc PSRS sabrukuma Borisa Jeļcina laikā notiekošais ir vairāk salīdzināms ar chaosu nekā ar demokrātisku iekārtu. Taču Krievija joprojām ir līdz zobiem apbruņojusies, kaut arī daudzos gadījumos tehnika ir fiziski un morāli novecojusi. Tomēr par visu mēs vairāk neviens nedrīkstam aizmirst, ka pirms pāris gadiem Maskava okupēja daļu Gruzijas, tāpat kā iepriekš bija okupējusi Baltijas valstis. Kā *Gazprom*, tā Kremlis ir ar asiem zobiem, un doma, ka nekādas briesmas nedraud, ir vieglprātīga, lai netiektu vairāk.

Kārlis Streips

(Turpināts no Nr. 35)

KUBA UN KOMŪNISMS

Jāņa Boļa ceļojums uz Kubu

Kubas eksporta prece ir cukurs, bet, man par pārsteigumu, ir vēl svarīgāks eksports. Tie ir izglītoti profesionāļi. Piemēram, Kubas universitātes beidz simtiem ārstu. Tie nepaliek Kubā, bet dodas strādāt uz citām valstīm, pirmām kārtām uz Angolu, kur vēl šodien klibo komūnisma atliekas.

Pretēji Amerikai profesionāļi Kubā ir vāji atalgoti. Kāds krodznieks man apgalvoja, ka sieviete, kas meklē vīru, drīzāk vēlētos satikt taksometra šoferi nekā ārstu. Viņi smejas, ka Kubā esot pasaulē vislabākie taksometru šoferi.

Mūsu Havanas viesnīcā istabene bija profesionāla arhitekta. Uz manu izbrīnu viņa noteica, ka, kopš Padomju Savienība 1991. gadā pametusi Kubu, tur nekas jauns nav uzbūvēts.

Varadero bijām apmetināti padomju celtā viesnīcā, kas domāta padomju tūristiem. Vārds jau bija glauns – *Club Amigo*. Viss pārējais, ieskaitot apkalpošanu, bija padomju stilā, un pat daži ukraiņu tūristi jutās smagi vilušies.

Padomju stilā notiek arī Kubas iedzīvotāju dzīves kontrole. Valdības cenzūra ir visur. Visas publikācijas tiek caurskatītas, ieskaitot publiskās runas. Valdībai ir ziņotāji (stukači), kas izspiego savus kaimiņus. Timekļa lietošana ir tikpat kā nelegāla. Vietējie to vispār nevar atļauties.

Mēs, tūristi, un vietējie kubieši dzīvojam it kā divās dažādās pasaulēs. Viesnīcas, kuŗās uzturamies, vietējiem ir aizliegtas, atskaitot tos, kuŗi tajās strādā. Bet par bargu naudu tūristiem ir pieejams viss.

Tomēr, virspusēji vērojot, cilvēki liekas apmierināti. Mūsu autobusa šoferis Vilijs ir vienmēr smaidīgs, sniedz palīdzīgu roku,

mums iekāpjot autobusā un no tā izkāpjot. Uz parka soliem diegu laiski "nosīt" veciņi. Kāds vecāks vīrs ar iejūgtu kazu par dažiem peso izvīzina bērņus. Gaŗām braucam redz ģimenes nošķiebtos ratos, ko velk gan zirgi, gan ēzeļi. Gaŗāmgājējus iepriecina jūsmīgie ielu mūzikanāti.

Dziesmas un dejošanu Kubā dzird un redz itin visur. Kādā veco ļaužu mītnē vecāka dāma man iemācīja dejojot salsa. Kad dāmu uzlūdzu vēl uz vienu deju, viņa man atsacīja, jo viņas 85 gadus vecais draugs to ņemšot ļaunā.

Santerijas karaliene

Mums izrādīja arī deju skolu, kur bērņi devoja kaut ko mambo ritmā. Varbūt pārāk aizrautīgi, ko Amerikas skolās neatļautu, bet Kubā tas likās tīri piemēroti.

Pēc 1959. gada revolūcijas Kubā ierobežoja reliģisko praksi. Šodien valdība atzīst pilsoņu tiesības sludināt un praktizēt jebku-

Kubas transports

ŗu reliģisku ticību. Sevišķi populāra ir reliģija, ko sauc par Sante-riju. Tā cēlusies vergu laikos. Mūs ar to iepazīstināja Santerijas karaliene. Reliģijas pamatā ir attiecības starp cilvēkiem un pārļaičīgām būtnēm, ko sauc par "orišām". Šim būtnēm tiek upurēti dzīvnieki. Arī mēs tikām aicināti uz upurēšanas rituālu, bet mūsu gēds aizbildinājās ar laika trūkumu. Tā kazas "ceļojums uz debesīm" palika neredzēts.

Staigājot pa Havanas, Santjago de Kubas vai kādas citas pilsētas ielām, politiskā apspiestība nav manāma. Gājēju apņēmu ļaužu pūlis, kuŗi nav turīgi, bet kuŗiem netrūkst ne smieklus, ne dziesmu, ne deju.

Ja kādam kubietim vaicā, vai viņš ir komūnists, viņš atbildēs -

nē, bet atzīs, ka tādi Kubā ir, tikai viņš nav viens no tiem.

Nav redzama komūnisma propaganda, kāda tā bija Austrumeiropā. Neredz plakātus un reklāmas uz celtņu jumtiem. Propagandas nav arī radio, televīzijas raidījumos un laikrakstos, saprotams, atskaitot Fidela Kastro runu plūdus.

Visur gan redzami paša Fidela Kastro portreti kopā ar Ķe Gevaru, abi 1959. gada revolūcijas vadoni. Ndaudz retāk redzami Hosē Marti portreti. Viņš ir Kubas tautas varonis, dzejnieks, revolūcionārais filozofs, politikas teorētiķis. Marti simbolizē 19.

gadsimta Kubas neatkarības cēstienus - atbrīvoties no spāņu virskundzības. Kubas viena peso naudas zīmē iegravēts viņa, nevis Kastro vai Gevaras attēls.

Jā, kubieši ar prieku atceras padomju laikus, kas sekoja 1959. gada revolūcijai. Viņi nožēlo krievu aiziešanu, kad Padomju Savienība 1991. gadā sabruka. Ne jau padomju politiku viņi nožēlo, bet gan ekonomiskos labumus, ko deva okupācijas laiks. Pēc tam Kuba nonāca ekonomiskajā krīzē, zaudējot 34% no sava kopprodukta.

Tomēr Kubā ir cilvēki, kam pieder privātzņēmumi un kas prot tikt galā ar Kastro birokrātiju un totalitārās struktūras ierobežojumiem.

Tāda ir Vincentu ģimene Santa

Klārā. Ģimene bijusi bagāta diktatora un gangstera Batistas valdīšanas laikā. Pēc 1959. gada revolūcijas tā zaudēja visus īpašumus un ieguldījumus. Padomju laikos, kas sekoja revolūcijai, viņu stāvoklis atkal uzlabojās. Lai gan ģimenei bija pretīga komūnistu ideoloģija, krievu un padomju bloka ekonomiskā palīdzība pacēla viņu dzīves standartu. Ar dzīvi pie brāļiem Kastro viņi ir tīri apmierināti, galvenokārt tāpēc, ka viņiem atļauts vadīt autobusu uzņēmumu. Tas, ko viņi ar lepnumu rāda, nav nekāds autobuss, tā ir smagā automašīna, kuŗai jumtā ierīkotas siksnas, pie kā pasažieriem turēties. Tāda veida transporta līdzekļi redzami visā Kubā. Lielāko tiesu tie ir stāvgrūdām pilni. Dažiem "autobusiem" ir arī soli.

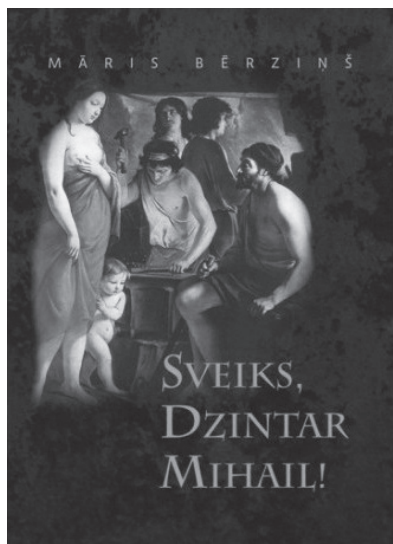
Huanam un Marijai Suaress Trinidadā ir uzņēmums, ko Amerikā sauc par *Bed and Breakfast*. Viņiem atļauts iznomāt tikai trīs istabas. Nedrīkst iznomāt amerikāņiem. Timeklis viņiem nav pieejams. Reklāma Kubā nav atļauta, atliek vienīgi pasts un mutvārdu ieteikumi. Tomēr viņi piecājas, ka pašiem ir savs uzņēmums.

Ar pirmo acu uzmetienu iemilējamies Ludmilā, ko satikām *Spiritus Sancti*. Viņas profesija ir vēstulju rakstīšana ar padomjiem mīlestībā un ģimenes dzīvē. Viņai Kubā ir liela piekrišana un pat atļauts uzstāties televīzijā. Kad jautāju, vai Ludmila kādreiz kritizē valdību, viņa šķelmīgi paskatās un atbild: "Saprotams, ka ne. Kāpēc lai es to darītu, ja valdībai vienmēr ir taisnība."

(Turpinājums sekos)

Kristiānisms kā garšviela

Māris Bērziņš, *Sveiks, Dzintar Mihail!*, apgāds „Dienas Grāmata”, 2013. g., 216 lpp.

Vai esat jebkad dzīvē vai darbā redzējuši kalēju? Savā laikā pazīnu žurnālistu Arnoldu Šmitu, kas par vienu no segvārdiem bija izvēlējis Jēkabu Kalēju. Konrādu Kalēju savukārt par vācu okupācijas laikā it kā pastrādātiem noziegumiem līdz pat viņa nāvei trenkāja Vizentāla centra ļaudis. Vienīgais ar mazo k rakstāmais kalējs bija kalēja lomas tēlotājs atdarinātā zeltraču ciemā Austrālijā, tādā kā Etnografiskajā brīvdabas muzejā Pierīgā vai kā Stokholmas Skansenā. Tādu gan vēl

atceros. Kalēja amats liekas ieslēdējis nebūtībā kopš laika, kad zirgu kājas vairs nav prasījušas pakavu.

Ir neparasti Māra Bērziņa (1962) otrā romāna *Sveiks, Dzintar Mihail!* titulvaronī Dzintarā ieraudzīt mūsdienīgu kalēju. Ka sacerējuma darbība noris pašā jaunākajā laikā, liecina kaut vai atsauce uz 2012. gada februārī notikušo valodu referendumu (34.lpp.). Tikpat neparasts ir kalējs, kas nodarbojas ar Bībeles pētniecību un uziet atšķirības ziņās par Jēzus radurakstiem un Jēzus dzimšanu Mateja evaņģēlijā no vienas puses un Lūkas evaņģēlijā no otras. Garīgā aura, ko grāmata izstaro jau pašā sākumā, lasītājam liek aizdomāties: varbūt viņam nāksies lasīt allegoriju, kur kalēja (kā nekā taču radītāja, veidotāja) tēls saplūdis ar paša Debestēva tēlu? „Kalējs kala debesīs?”

Tomēr tā nav. Kalējam Dzintaram ir sieva Zelma, audēja. Viņam ir dēls Modris un meita Marita – bērndārzniece, veģetāriete. Viņam ir vecāki Osvalds un Irma. Debestēvs gan rada, taču radu Viņam nav. Aizdomāties par sacerējumu kā par allego-

riju, liekas, nav vērts. Jeb vai pamēģināt vēlreiz?

Dzintars par pārmērīgu dzeršanu padzen mācekli Vali un Vaļa vietā pieņem šķietami krievu cilmes puisī Mihailu, kuŗš, kā vēlāk izrādās, ir Dzintara ārļaulības dēls. Te atkal it kā pamesta ēsma lasītāja pārdomām. Romāna nosaukumā tēvs Dzintars un dēls Mihails saplūdināti vienā personā. Gribas atcerēties Jāņa evaņģēlija 10. nodaļas 30. pantā lasāmos Jēzus vārdus: „Es un Tēvs, mēs esam viens.” Taču 105. lappusē norādīts vēl uz divām citām divu saplūšanām vienā. Te runāts „par diviem puisēniem, vārdā Jēzus”, it kā atgriežoties pie iepriekš minētās nesaderības starp diviem evaņģēlijiem, un par steigšanos „ātrāk no Jēzus pie Kristus”, diferencējot starp cilvēkbērnu Jēzu un cilvēces pestītāju Kristu. Šie paši uzskati atkārtojas, kad nu jau mirušais Dzintars meitu Maritu uzrunā sasnā:

Gribēju tev izstāstīt, ka esot piedzimuši divi bērņi, vārdā Jēzus, bet vēlāk viņi nonāca smēdē, abas dvēseles sakusa kopā un tapa viens Jēzus. Templī, Marita palabo. Jā, templī, bet par to galvu nelauzi,

lai mistiskā pieredze ar zinātnisko par to strīdas. ... Mums jādodas ceļā no cilvēka Jēzus pie augšāmceltā Kristus. (187.)

Grāmātā ir vēl citas reliģiozītātes izpausmes: Mihails jeb Miša redz eņģelus un par tiem stāsta (112. -113.; 163.), izvērsta tiek piedošanas tema (206. u. c.), ieraugāma pa sentencei („Cilvēks nemirst tādēļ, lai būtu beigts.” – 174.). Gribas tomēr teikt, ka reliģiskais moments nav gluži nepieciešams elements sižeta veidojumā, bet ka tas ir noderīgs rotājums jeb dekorācija. Tas ir kā derīga garšviela, bez kuŗas stāstījums būtu pliekans un negaršīgāks. Vai tad piemīt kāds sižetisks svaigums situācijai, kad par solidu amatnieku un šķietami labu ģimenes tēvu pēkšņi kļūst zināms, ka viņam ir gandrīz jau pieaudzis dēls no ārļaulības attiecībām? Izklaušās banāli, klišejski. Pievienojiet visam garīgo dimensiju, padariet to par ne viennozīmīgi uztveramu, un, abrakadabra, virums uzreiz kļūst baudāms!

Māris Bērziņš prot paturēt lasītāju savā varā ar ašiem, strauji mainīgiem situāciju izklāstiem, kuŗus citu no cita atdala asteriski

vai atstarpes tekstā. Norises, kā saka, tiek „dzītas” uz priekšu. Raitā tempa uzturēšanas nolūkā dialoga drumsklas tiek iekombinētas autora paša stāstījumam vai kādas citas personas runai pa vidu. Kā piemēru skatiet kaut vai vārdus *Templī, Marita palabo* no iepriekš citētās Dzintara runas 187. lappusē! Savukārt tempu nedaudz palēnina Maritas lasītie fragmenti no viņas vecmāmiņas piezīmju blociņa. Šīs piezīmes ir sava veida īss dzīves mācības kurss, jo tās cenšas atbildēt uz jautājumiem „Kas šajā pasaulē ir būtisks?” un „Kas man personīgi šajā pasaulē ir būtisks?”. Tāpat kā reliģija, vecmāmiņas piezīmes romānu padziļina, bet šoreiz tas notiek uz tempa rēķina.

Jāprotestē pret krievu un franču dziesmu tekstu fragmentu iespiešanu oriģinālvalodā bez latviskā tulkojuma 55. – 58. lappusē. Vai gados jaunāki latviešu lasītāji, kas skolā nekad nav mācījušies krievu valodu, un no Rietumu trimdas atgriezušies vai vēl arvien Rietumos dzīvojoši latvieši būtu nevēlams papildinājums rakstnieka Māra Bērziņa cienītāju saimei?

Eduards Silkalns

Sallija Benfelde

Pārliecība ir galvenais. Pirmā saruna

Top 2014. gada budžets, un Nacionālā apvienība (NA) ir paziņojusi, ka balsos par šo budžetu tikai tad, ja tiks izpildīti trīs nosacījumi: financējums dzimstības veicināšanas pasākumiem, uzturēšanās atļauju tirdzniecības pārtraukšana un atbalsts kultūrai. Reāli tas varētu nozīmēt, ka NA aiziet no valdības un, visticamāk, vietā nāks *Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS)*. Jāatgādina arī, ka NA tika ievēlēta jau 10. Saeimā 2010. gadā, kad Saeima ar Valsts prezidenta rīkojumu tika atlaista. Ārkārtas vēlēšanās NA tika ievēlēta arī 11. Saeimā 2011. gadā.

Saruna ar NA līdzpriekšsēdi **Raivi Dzintaru**.

Kā jūs vērtējat Nacionālās apvienības līdz šim padarīto un nepadarīto, atskatoties uz Saeimā nostrādātajiem gadiem?

Mūsaprāt NA piedāvājumā būtiskākais, ko grūti atrast citu politisko spēku piedāvājumā, ir skaidrs redzējums par prioritātēm, kas valstij ilgtermiņā būtu jāveic. Pirmais uzdevums, lai Latvijas valsts varētu pastāvēt, ir tas, lai latvieši vispār būtu, – tie ir jautājumi, kas saistīti ar demografiju un dzimstības palielināšanas pasākumiem. Otrs mūsu uzdevums ir panākt, lai latvieši varētu justies kā savas mājas, jeb tas, ko saucam par latvisku Latviju. Jautājumā par demografiju Nacionālajai apvienībai ir būtiski sasniegumi: minimālās māmiņu algas faktiska dubultošana, māmiņu algas izmaksas pagarināšana no gada līdz pusotram gadam, atbalsts tām ģimenēm, kuŗām objektīvu iemeslu pēc nav iespējams bērnu laist bērnudārzā un ir pieejami tikai dārgākie privātie bērnudārzā, arī nekustamā īpašuma nodokļu atlaide 50 procentu apmērā daudz bērnu ģimenēm un vēl citi pasākumi ģimenes atbalstam. Pašlaik vismaz konceptuāli esam vienojušies par atbalstu ģimenes pirmā mājokļa iegādei. Nākamajā gadā vajadzētu būt pilotprojektam, diskusijas vēl ir par to, cik lielam vajadzētu būt valsts galvojumam. Ja runājam par to, kādā Latvijā dzīvosim, jāuzsver panākumi kultūras finansējumā, kas ir pieaudzis aptuveni par 25 procentiem un arī nākamā gada budžetā plānotais finanču pieaugums ir trešais lielākais aiz Veselības ministrijas un Satiksmes ministrijas.

Domāju, ka ir vairāki projekti, kas ir svarīgi nacionālpatriotiskam Latvijas pilsonim: nacionālās identitātes programmas izveidošana Kultūrkapitāla fondā, kuŗas ietvaros tiek financēti tie kultūras projekti dažādās jomās, kas ir saistīti ar nacionālās identitātes, Latvijas valstiskuma stiprināšanu. Arī pilsonības likuma grozījumi, – mums ir izdevies apturēt vairākas idejas, kas mūsaprāt bija galīgi aplamas, piemēram, automatiska pilsonības piešķiršana Latvijā dzimušiem nepilsoņu bērniem. Ļoti svarīgs panākums ir dubultpilsonības ieviešana, – 10. Saeimā pirmie nācām ar šo iniciatīvu. Par sasniegumu gribētu minēt

arī to, ka darba sludinājumos vairs nav iespējamas nesamērīgas svešvalodu prasības. Tā gan vēl ir puse no panākumiem, jo darba līgumos šādu prasību joprojām var ietvert.

Lai gan sludinājumos vairs nevar prasīt, piemēram, krievu valodas zināšanas jebkuŗā darbā, tomēr, aizpildot pieteikuma anketu, ļoti bieži jāraksta, kuŗa ir dzimtā valoda. Novērojumi liecina, ka tās anketas, kuŗās par dzimto valodu tiek ierakstīta latviešu valoda, bieži vien tālāk konkursā vairs nepiedalās...

Tā ir ļoti liela problēma, mēs to apzināmies. Diskriminācija nav pašā jautājumā, diskriminācija ir tad, ja lēmums tiek pieņemts, ievērojot tikai atbildes uz šo jautājumu. Protams, diskrimināciju šajos jautājumos ir ļoti grūti pierādīt, šobrīd esam spēruši tikai pussolīti un apzināmies, ka jāturpina darbs, lai šādu diskrimināciju pēc iespējas ierobežotu. Toties mēs esam atjaunojuši iespēju ierakstīt pilsoņu pasēs tautību, ja cilvēks to vēlas.

Ko no iecerētā jums nav izdevies paveikt?

Nav izdevies iegūt neviena koalīcijas partnera atbalstu jautājumā par to, lai valsts skolās mācības notiktu tikai valsts valodā. Atbalstu neesam saņēmuši arī jautājumā par progresīvo nodokli, un var teikt, ka neatbalstīto ierosinājumu saraksts ir plašs.

Jūs nesaprotaties ar koalīcijas partneriem jautājumā par uzturēšanās atļaujām.

Tas ir viens no tiem jautājumiem, no kuŗiem būs atkarīgs mūsu balsojums par nākamā gada budžetu. Ja neizdosies panākt vienošanos un mainīt uzturēšanās atļauju kārtību, mēs par budžetu nebalsosim. Mūsu skatījumā šis atļaujas ir pilnīgi ačgārna savas zemes izpārdošanas politika. Iegūt līdzekļus var dažādi – izglītojot jaunus cilvēkus, radot jaunas vērtības, un līdzekļus var iegūt, arī nesot uz lombardu savu vecāku, brāļu un māsu mantas un domājot, ka tā varēs dzīvot mūžīgi. Mūsu skatījumā uzturēšanās atļauju tirgošana pret nekustamo īpašumu iegādi nav ilgtermiņa politika, jo kropļo tirgu, padara nekustamos īpašumus mazāk pieejamus vietējiem pircējiem, jo tiek celtas cenas, kaitē ekonomikai, jo to neattīsta, bankas tiek orientētas atbalstīt projektus, kas nes ātrāku peļņu un nav saistīti ar ražošanu. Savas lielās pilsētas mēs padarām vēl nelatviskākas, turklāt uzturēšanās atļaujas ārzemnieki iegūst, pērkot īpašumus arī Cēsis, Siguldā, Ozolniekos, kur pamazām veidojas ķīniešu kvartāli. Jautājums: vai ar pašreizējo etnisko sastāvu mēs varam to atļauties? Latvijā varētu tirgot uzturēšanās atļaujas, dodot iespēju ceļot Šengenas zonā, taču nepiesaistot šos cilvēkus Latvijas teritorijai ar nekustamo īpašumu, bet veicot ieguldījumus tautsaimniecībā, uzņēmējdarbībā.

Raivis Dzintars

Vai jūs minētie jautājumi, kuŗos negūstat koalīcijas atbalstu, ir cēlonis domstarpībām starp NA un pārējiem koalīcijas partneriem?

Domstarpības par idejām un vērtībām ir norma parādība. Vēlētāji ir dažādi, un dažādi ir arī partiju piedāvājumi. Ja partijas savā starpā kļūst pārāk draudzīgas, tad tas savā ziņā ir briesmu signāls vēlētājiem. NA koalīcijas ietvaros ir diezgan agresīva, un jautājums par uzturēšanās atļaujām nav vienīgais, kas mūs atšķir. Mēs neesam agresīvi attiecībā uz amatu ieņēmānu, bet savu vēlētāju interešu un savu programmatisko nostādņu īstenošanā mēs esam bijuši diezgan agresīvi. Iespējams, ka dažs labs koalīcijas partneris daudz labprātāk saprastos ar citiem politikājiem spēkiem. Pieļauju, ka abas opozīcijas partijas (*Saskaņas centrs* un *ZZS – aut.*) tiek uzlūkotas par potenciāliem sadarbības partneriem. Neizslēdzu arī iespēju, ka kultūras ministres atbrīvošana ir bijis mēģinājums atbrīvoties no Nacionālās apvienības valdībā.

Tātad – kam ir vai nav jānotiek, lai NA pamestu valdības koalīciju?

Budžets ir līdzeklis, lai sasniegtu kādus mērķus. Esam nosaukuši būtiskas prioritātes budžeta veidošanas kontekstā. Nebūtu loģiski balsot par budžetu tikai tāpēc, ka jābalso, ja mēs šīs prioritātes nevaram ar budžetu īstenot. Vienošanās par atbalstu kultūrai ir panākta, atbalsts demografijas jautājumiem arī ir tuvu tam, lai mēs par to vienotos, bet jautājumā par uzturēšanās atļaujām pagaidām esam vistālāk no iespējamās vienošanās.

Ja neizdodas vienoties par uzturēšanās atļauju noteikumu maiņu, vai jūs aiziesit no valdības?

Es nevaru par to lemt vienpersoniski, pašlaik ir valdes lēmums, ka mēs varam atbalstīt budžetu tikai tad, ja tiek īsteno-

tas visas trīs mūsu prasības. Latvijas - nacionālas valsts attīstība nav savienojama ar šādu uzturēšanās atļauju praksi, tāpēc mūsu pienākums ir iet līdz galam un budžetu neatbalstīt, ja vienošanās nebūs. Ja budžetu neatbalstīsim, tas nozīmēs, ka pašreizējā valdība savas iespējas ir izsmēlusi. Nenoliedzu iespēju, ka mēs joprojām meklēsim variantus un varbūt strādāsim ar jaunas valdības veidošanu atkārtībā no tā, kādas iespējas varētu būt mūsu mērķu īstenošanai. Mēs nevaram izlikties, ka viss ir kārtībā, ja mums nav iespēju īstenot mūsaprāt tik vitāli svarīgus jautājumus. Tāpēc vismaz es šobrīd domāju, ka mēs neatbalstīsim budžetu, ja mūsu prasības netiks apmierinātas.

Daļa Saeimas koalīcijas un arī opozīcija to vien gaida, lai jūs aizietu no valdības koalīcijas. Ir labi redzams, ka zaļie zemnieki ir gatavi startam valdībā, bet tas nozīmē lielu Aivara Lemberga ietekmes pieaugumu, kas pēdējā laikā jau atkal ir audzis. Vai tas nav bīstami? Vai valstij tas nenodarīs lielāku ļaunumu nekā nespēja vienoties par uzturēšanās atļauju noteikumu maiņu?

Zaļie zemnieki vairākkārt ir publiski pauduši, ka šīs Saeimas laikā viņi sevi valdībā neredz. Protams, ir jautājums, vai šiem paziņojumiem var ticēt. Neapšaubāmi, viņiem ir pietiekami daudz iemeslu atbalstīt mazākuma valdību un tirgoties. Vai tas būs pieņemams visiem *Vienotības* biedriem, kuŗu vidū ir diezgan daudz mūsu prasību atbalstītāju, vai daudzi no viņiem būs sajūsmā par to, ka NA tiek apmainīta pret *zaļajiem zemniekiem*? Es par to neesmu pārliecināts, domāju, ka šāda partnera izvēle nāks par sluktu *Vienotībai* un viņi to saprot. Piekritu, ka atsevišķiem *Vienotības* politiķiem varētu būt interese bloķēties ar ZZS. Taču tāda sadarbība izskatītos veiksmīga tad, ja mēs aizietu no valdības

saistībā ar kultūras ministres demisiju, ko pieprasīja Ministru prezidents, jo šajā jautājumā sabiedrības viedoklis nav viennozīmīgs. Ja mūs izstums no valdības un neregūnāsies ar jautājumiem, kuŗus atbalsta arī daļa *Vienotības*, tas partijai būs liels risks, jo vēlēšanas nav tālu. Partijas NA ieskatā Latvijas nākotnei nākamā gada Saeimas vēlēšanas ir ļoti svarīgas, vēl svarīgākas par budžetu, jo šajās vēlēšanās izšķirsies jautājums, kādu ģeopolitisko virzienu Latvija izvēlēsies.

Tomēr dažu politiķu atgriešanās ietekmes zonā nav tik vienkārši ignorējama. Acīmredzot daudzi politiķi ir veiksmīgi tikuši galā ar Prezidenta rīkojuma Nr. 2 sekām. Finanču ministra Andra Vilka nesenā intervija, ik pa laikam publikajā telpā izskanējušās atziņas arī no citiem politiķiem liek domāt, ka patiesībā daļa tā dēvētās politiskās elites gatavojas atgriezties turpat, kur Latvijas politika bija pirms Saeimas atļaušanas. Citiem vārdiem sakot, izskatās, ka viss grasās atgriezties vecajās sliedēs, – korporatīvisms un korupcija, savu personisko vai šauras grupas interešu bīdīšana pirmām kārtām un savējie visur... Šķiet, ka runa ir nevis par latvisku, ne par krievisku vai amerikānisku Latviju, bet par to, kā ir izdevīgāk un kā vairāk iegūt naudu un varu sev.

Var piekrist, ka naudai un naudīgiem cilvēkiem politikā ir būtiska loma. Šobrīd gan neredzu Šlesera un Šķēles potenciālu politikā, vismaz ne tuvākajā laikā. Neapšaubāmi pieaug Lemberga un ZZS spēki. Viņu spēks pieaug nevis tāpēc, ka viņi būtu ko nozīmīgu paveikuši, būdami opozīcijā, bet gan tāpēc, ka valdība bijusi neizdarīga tajos lēmumos, kas liek *pagriezties ar seju pret cilvēkiem* (pievērsties cilvēku interesēm – *red.*).

(*Sarunas turpinājums nākamajā laikraksta numurā.*)

Taira Zoldnere
(Nobeigums)

Sibīrijas skarbaisskaistums

“Sibīrijas bērnu fonda” ekspedīcija uz Sibīriju 2013. gada jūlijā

Irkutska, Krasnojarska, Tomska - Sibīrija, varenā un sūrā

Pēc “tējas” dodamies uz mūzeju, kuŗa vadītāja Valentīna Vasiljevna ir īsta Sibīrijas vēstures entuziaste un arī deportāciju vēstures nenogurstoša izziņātāja. Viņas stāstījuma klausāmiem par Melānijas Vanagas, Ausmas (no Cēsīm), Eglīšu ģimenes un citu izsūtīto likteņgaitām. M. Vanaga kuŗa gados sadabūjusi pat rakstāmmašīnu un papīru un izdevusi avīzīti ar frontes ziņām un vietējām rajona vēstīm, bet lapas otrā puse bijusi veltīta izsūtīto latviešu sadzīves notikumiem. Mūzejs ir plašs, un ekspozīcija tiek papildināta ar “Sibīrijas bērnu fonda” atvesto piemiņas plāksni. Apmeklējam vietējo kapsētu, kur atdusas Kārlis Eglītis un vēl seši latviešu bērni. Valentīna ar lepnumu stāsta, ka simbolisko latviešu bērnu atceres vietu kopj Tjuhtetas skolas skolēni. Viņa arī pasaka mums paldies par to, ka atceramies, apmeklējam un godinām savus svešumā bojā gājušos tautiešus. Tas esot kaut kas, ko no latviešiem varot mācīties. Pēc svētbriža pār kapa vietu nobirst kaltētas rožu ziedlapiņas, ko no Latvijas atsūtījuši Eglīšu ģimene. Paldies arī tjuhtetiēšiem par sirsniņu, cilvēcību un vēsturisko atmiņu!

Liekas, vietējo apkārtni jau pazīstu pēc grāmatas “Veļupes kras-tā”. Piestājam pie Tjuhtetas upītes, kur Melānija gandrīz noslīkusi atvarā. Nelielā upīte nemaz neizskatās bīstama, un, uz laipas satupuši, vēsajā ūdenī noskalojam seju. Turpat tālāk lielā kalna nogāze, kuŗā latvieši, kalmiki un citi izsūtītie būvējuši savas zemnīcas. Odi, moškas, citi kukaiņi diē ap seju, ir karsts, tas viss mūs pamatīgi nomoka, bet ir vasara. Kā šeit ir drēgnos, lietainos rudenos, bargās ziemās, kad ledainam vējam tik daudz plašuma, kur tā isti ieskrieties?

Tomska – mūsu pēdējais lielākais pieturas punkts Sibīrijā pirms atceļa. Vēsturiska pilsēta, slavena izsūtījuma vieta jau kopš cara laikiem. Vēlāk, XIX gs., Tomska tika veidota par Sibīrijas izglītības centru, bet aukstā kuŗa laikā tā bija viena no “slēgtajām pilsētām”. Tomskā priecājamies par jaunajām, modernajām mājām, vēsturiskajām baznīcām un tiltiem, un Tomas upes krastmalu, kur uzmanības centrā rakstniekam Antonam Čehovam veltīts satirisks pieminekļis. Tomskā ir arī liels novadpētniecības mūzejs, kuŗā ekspozīcijas atvēlētas gan cara laiku, gan padomju laiku notisātājiem, izsūtītajiem, deportētajiem cilvēkiem. Tajā iekārtota pat iespaidīga izmeklēšanas cietauma rekonstrukcija ar kamerām, nopratināšanas telpām un pazemes ejām. Laukumā pie mūzeja - dažādu tautu piemiņas plāksnes komūnisma represiju upurim. Arī sarkans granīta akmens no Latvijas ar uzrakstu: “Lai akmens runā un sēro par politisko represiju upurim – latviešiem.”

No rīta atkal sadalāmies un dodamies divos “radiālos” ceļojumos. Viens autobuss brauc uz Kolpaševu, kur ir Rutas izsūtījuma vieta, bet mūsējais - uz Asino un tālāk uz Baturino. Ceļš ir tāls, un, kā par

spīti, nelāgu joku izstrādā GPS sistēma. Taisnais ceļš, ko tā uzrāda, neeksistē - vai nu nav vēl izbūvēts, vai sen jau aizaudzis. Nākas griezties atpakaļ un braukt pa veco, zināmo šoseju. Tas mums “maksā” liekus 120 km un pāris stundas. Toties kādā benzīna uzpildes stacijā atrodo ko neticamu - tādu pašu kafijas automatu kā mūsu *Statoilos* un *Narvesenos*. Esmu gan sajūsmā par svaigo, labo kafiju, gan mazliet vilusies par civilizācijas neizbēgamo uzvaras gājienu.

Asino mūs jau gaida Ilga, Aijas un Ritas bērniņas dienu draudzene. Asaras - par ilgajiem atšķirtības gadiem, par laimīgo satikšanos un droši vien vēl par daudz ko citu arī. Ilga latviski saprot, var arī lasīt, bet ar runāšanu iet lēni, un viņa labāk atbild krievu valodā. Ilga kopā ar mums brauks atpakaļ uz mājām Baturino, kas bijusi viņas, Aijas un Ritas izsūtījuma vieta. Baturino atrodas Čulimas upes krastā, agrāk tur varēja nokļūt tikai pa upi, bet tagad līdz ciematam iet arī ceļš. Tālāk – taiga.

Pa ceļam mūsu Ināras un Māras izsūtījuma vieta Novonikolajevka. Salīdzinājumā ar citiem šis ciemats izskatās labāk pārticis. Galvenajā ielā uzcelta milzīga, grezna pareizticīgo baznīca, turpat blakus - jauna māja “batjuškam”. Tieši pretī - vecās iedzīvotāju koka būdes, kuŗas, liekas, kāds vēl dzīvo gan, bet nātres jau drīz pāraugs pāri skursteņiem. Ap

Pilsēta pie Ohotskas jūras

acīm atgriežas Ināra un Māra - ar vecā vīra palīdzību atradušas gan bijušo skolu, gan mājas. Braucam tālāk, bet māsas pa ceļam stāsta savas bērniņas atmiņas. Gaišas, labas, sirsniņas atmiņas.

Atkal bedrains zemes ceļš, karsts, logus taisīt vaļā nevar, jo pretī braucošie smagie baļķu vedēji sacel nemitīgus putekļu mākoņus, gaisa nav, svīstam un vēļajā pēcpusdienā esam jau gluži paguruši. Man ienāk prātā kāda doma,

dzimtās vietas redzējuši, pāri pār Obas upi ar prāmi cēlušies, iespaidu daudz.

Pēdējā diena Tomskā. Mūsu ceļa biedre Gaita cer tikt uz savu bērniņas sādžu Mullovu. Ziņas par ceļu kā vienmēr pretrunīgas, it kā ceļa neesot, it kā tomēr ir gan. Viens no mūsu busiem ar Gaitu un līdzbraucējiem dodas uz mistisko Mullovu, mēs, pārējie, pavadām dienu Tomskā. Par atmiņu no Sibīrijas brauciena gribētos ko nopirkt, un sāku pētīt Tomskas veikalus. Ieklistu vairākos - pārdošanā *Gucci*, *Prada* un citu pasaules slaveno zīmolu apģērbi, tomēr ne jau pēc *Pradas* esmu braukusi uz Sibīriju. Pārdevēja atsmej, ka viņiem šeit esot tikai koka, naftas un zelta ieguves vietas, viss cits tiekot ievests. Beidzot atrodo kādu suvenīru veikalīņu un nopērku vietējā akmens jašmas rotaslietu komplektu.

Vakarā no Mullovas pārbrauc Gaita, laimīga līdz asarām. Ceļš bijis jauns, labs, ciematā sākusi sarunas ar kādu vecāku kundzi, tā paskatījusies uz Gaitu un teikusi: “Es tevi pazīstu. Atceros tavu tēvu, tu esi uz mata līdzīga viņam!”

Ir, ir vēl dzīva tautas atmiņa, ir vēl dzīvi notikumu aculiecinieki, tāpēc tik svarīgi uz mūsu tautas izsūtījuma un ieslodzījuma vietām braukt tagad, kamēr vēl varam izsekot dzimtu vēstures pēdām.

Pēdējā vakarā vēl sanākam kopā, tiekamies ar Tomskas latviešiem, viņu ģimenēm, pārrunājam iespaidu, savukārt Sibīrija no mums atvadās ar skaistu, ugunīgi sarkano saulrietu.

***

Maskava - zelta kupoli un nātres

Maskavā mums šoreiz visa diena, jo lidmašīna uz Rīgu tikai vakarā. No lidostas braucam uz pilsētu. Gan nomalēs, gan Maskavas centrā acis saista gan atjaunotās, gan jaunuzceltās skaistās baznīcas, kas redzamas ik uz soļa. Lielāki daļai no tām ir apzeltīti kupoli, kas mirdz un laistās spožajos saules staros. Apstājamies, lai apskatītu Sarkano laukumu. Tūristu kustība tajā ierobežota, jo tiek cel-

ta milzīga skatuve, tribīnes un skatītāju vietas - Krievija rīt, 24. jūlijā, svinēs Krievijas kristietības 1025. gadu. Nevienu nemulsinātas, ka lielais reliģijas apkarotājs Ļeņins turpat mauzolejā guļ neapbedīts un joprojām godināts. Tāpat kā citviet, kur Ļeņina statujas ar paceltu roku vēl arvien “rāda tautai ceļu”, bieži vien uz turpat blakus uzcelto baznīcu. Maskavas un visas Krievijas patriarchs Kirils kopā ar prezidentu Putinu šajā svarīgajā dienā dodas uz Ukrainu, lai stiprinātu reliģisko un politisko saiti, kas vieno abas tautas.

Vēl papricājamies par vareno skatu uz pilsētu no Ļeņina (!) kalniem pie Maskavas universitātes, paēdam pusdienas mūsu viesmīlīgajā vēstniecībā un atkal esam lidostā - šoreiz lidojumam uz mājām.

Divās kopā pavadītajās nedēļās Sibīrijā ar ceļabiedriem esam izdzīvojuši ikkatru dzīvi, noraudājuši pa īstai asarai, smējuši īstus smieklus, un, jāsaka, smieklu bija vairāk. Paldies maniem ceļabiedriem, lieliskiem cilvēkiem, par optimismu, gribasspēku, gara stiprumu. Atgriezušies no izsūtījuma, padomju gados cīnījušies ar represētā “zīmogu pierē”, mācījušies, strādājuši, nodibinājuši ģimenes - nav ļāvuši pagātnes sūrumam aizēnot šodienas dzīvi.

Tagad, pārrunājot mūsu ceļojumu ar draugiem un paziņām, rādās, ka gandrīz katra latvieša ģimēni skārusi padomju represiju traģēdija. Es aicinu novērtēt un atbalstīt nesavtīgo darbu, ko represiju pētījumos veic Latvijas un Krievijas entuziasti. Par to ir jārunā mājās un skolās ar jauno paaudzi, kas bieži vien pat nenozina, cik baismīgs un ar tālejošām sekām bijis pret mūsu tautu un citām tautām vērstais genocīds. Par šo jautājumu daudz vairāk jārunā arī plašā starptautiskā līmenī. Nebaidos atkārtot seno patiesību, ka tikai zināšanas pasargā no kļūdām.

Ceļojums ir galā, bet Ceļojums ar “lielo burtu” mūsos būs vienmēr.

Kārļa Eglīša un sešu citu latviešu bērnu piemiņas vieta, ko kopj Tjuhtetas skolas skolēni

baznīcas žogu ganās govīs un kazas, kas, kā visur Sibīrijā, staigā apkārt savā vaļā. Ciemats pa šiem gadiem tā pārmainījies, ka Ināra un Māra nevar “sazīmēt” bērniņas takas. Par laimi, uzrodas kāds vietējais večuks, kazu gans. Sākam runāties, un, atstājis kazas savā nodabā, večuks ir ar mieru izrādīt māsām ciematu. Tuvojas pusdienu laiks, un mēs, pārējie, atrodam nelielu veikalīņu. Jāpagaršo Sibīrijas tradicionālais raudzēta piena dzēriens rjaženka, līdzīgs kefiram. Klāt piekožam no kukuļa nolauztu svaigu baltmaizi un turpat, veikalīņa palieveni, ieturam pavisam labas pusdienas. Mirdzošām

un es pagriežos pret Irēnu: “Vai zini, kas šajā ceļā ir labā ziņa?” Irēna atjautā: “Nu, kas tad?” Atbildu: “Tas, ka pa šo pašu ceļu braucim arī atpakaļ!” Autobusā smieklu vētra, atkal sākas joki, stāsti, un tad jau arī Baturino ir klāt. Vispirms apmeklējam ciemata kapsētu, latviešu kapu kopiņas varam atšķirt tikai pēc krustiņiem, bet arī tie lielākoties jau pazuduši vai arī nokrituši turpat uz kopiņām. Noturam svētbriņķi latviešiem, kas guldīti Baturino zemē, vietā, no kuŗas tālāk nevarēja aizbraukt toreiz un nevar arī tagad.

Kolpaševas braucēji atgriežas tikai naktī, bet apmierināti. Rutas

IGAUNU MŪZIĶI RĪGAS DOMĀ

Pārvarot savu fizisko nespēcību, 14. septembra pievakarē aizkliboju līdz Doma katedrālei, lai savus pārdesmit gadu vecos iespaidus par igauņu bāleliņu mūzicēšanas prasmi salīdzinātu ar šodienas prasībām. Ka igauņi ir tikpat mūzikāli apdāvināti kā mēs, nevienam šaubu nevarētu būt. Mazajā Igaunijā ir darbojušies un vēl tagad darbojas ap 100 (!) komponistu. Šļāģermūziku gan te dzird reti, ja nu vienīgi amerikāņu vai angļu *popus* kādā kafējnīcīnā, kuŗa sevi īpaši neciena. Igaunų slavenais vīru koris savā laikā leģendārā igauņu diriģenta un komponista Gustava Ernesaksa vadībā, šķiet, iedvesmoja Imantu Kokaru pag. gs 60. gadu nogalē veidot savu *Ave Sol*. Operas *Vanemuine* solisti Anu Kāla (*Kaal*), pretrunīgi vērtētais „padomju tautas mākslinieks” (PSRS tautas skatuves mākslinieks) Georgs Otss un citi bija iekarojuši ne vien padomijas, bet arī Austrumeiropas operaskatuvju un koncertestrāžu dažnedažādos piedāvājumus.

Pašas operas mūzikālais līmenis vienmēr ir bijis nomainīgi augsts. Un igauņu diriģenti – Nēeme Jervi (*Järvi*), pirmo Arvo Pērtu darbu atskaņotājs Igaunijā, Andress Mustonens, senās mūzikas *Hortus Musicus* veidotājs un vadītājs. Šķiet, arī šis ansamblis rosināja 90. gadu sākumā Māri Kupču veidot kaut ko līdzīgu Latvijā. Un kur vēl Tinu (*Tõnu*) Kaljuste, izsmalcinātais koŗu pazinējs; Rīgā darbojušies Olari Elts, Pauls Megi (*Mägi*) u.c.

Par Arvo Pērtu ikonisko nozīmi nebūtu šoreiz jārunā, taču Igaunijā darbojas daudzi pasaulē labi zināmi komponisti – Veljo Tormiss, Melena Tulve, mūsu Santas Ratnieces mentore, „divaino kosmiski igauņisko projektu” autors Urmas Sisasks (viņu augstu vērtēja Andris Vītoliņš) un vēl daudzi.

1913. gadā tiek likti pamati igauņu operas namam. Taču pirmā opera ar nacionāli ievirzītu tematu uz šī nama skatuves parādījās tikai 1928. gadā ar Evalda Āva (*Aav*) operu „Vikingi”. Esam igauņus šajā žanrā nedaudz apsteiguši, jo Rīgā Alfrēda Kalniņa „Baņuta” piedzīvoja pirmizrādi jau 1920. gadā.

„Vanemuines” orķestŗa un koŗa ierašanās Rīgā jāuzskata par īpaši svarīgu notikumu gan šī gada, gan iepriekšējo mūzikālo virsotņu līmenī. Retas ir kaimiņu operu viesizrādes. Taču tās ir ļoti būtiskas, lai sevi salīdzinātu ar viņiem un kaut ko arī mācītos. Diriģents Pauls Megi, kas vadīja orātorijas „Elija” atskaņojumu, vairākus gadus strādā mūsu operā par koŗmeistaru. Taču Mendelsons viņa rokās ieguva gluži pārsteidzošu mūzikālu iespaidu. Gribētu pat teikt – laikmetīgi askētisku, nedaudz ekspresīvu raksturu. Mendel-

sona 1846. gada lielā divdaļīgā orātorija atgādināja kaut ko no Arnolda Šēnberga 1933. gada operas „Arons un Mozus” mūzikālās spriedzes pakāpeniskā veidošanās, emociju limitēšanā, lai darba nobeigumā fināla fuga (varbūt Bacha ietekme no Sv. Jāņa Pasijas?) eksplodētu neparastā spožumā un cēlumā.

Šis darbs nav populārs. Pagaŗš, solistu un koŗu maiņas, pavirša diriģenta rokās var novest klausītāju izmisumā. Taču Pauls Megi ir Dieva dots talants. Orātoriju klausījāmie ar aizmirstu elpu līdz pēdējai skaņai, kas izskanēja varenajās Doma velvēs. Pagājušā gadā, kad Eiropā svīnēja Feliksa Mendelsona (nevis Mendelszona) 200 gadus, Latvijā neviens no komponista darbiem neizskanēja. Pārāk dziļas un vēsturiski ilgas ir saknes Latvijā manāmajai ignorāncei pret šo gaišo, dzīvespriecīgo romantiķi. Viņš taču 1823. gadā bija tas, kuŗš pirmais Leipciģā atskaņoja J.S. Bacha „Sv. Mateja Pasiju”. Pirmais, vairāk nekā pēc 100 gadu klusuma.

Ar šo brīdi mēs iezīmējam isteno Bacha mūzikas renesansi. „Elija” nav pārāk daudz saturs risku nobīzu. Līdzīgi kā Bacham, visa uzmanība centrēta uz pravieša Elijas un viņa tautas konfliktu. Vārbūt pat paralēla ideja – kādas aplamas draudžu veļo un priesteru izricības rezultātā iniciēta tautas, masas pakāpeniska novirzīšanās no pamatpatiesības. Nāids un iznīcināšanas kāre pret katru, kuŗš uzdrošinās tai atgādināt tās kļūmīgo izvēli. Komponists saprata, ka operā šāds saturs būtu statisks, tam trūktu dinamikas, tāpēc izvēlēta orātorijas forma, kas absolūti atbilst darba saturam.

Orķestŗis teicams, dinamiski pakļāvīgs diriģenta rokai. Teicamas stīgu grupu spēles, koka pušamo čuksti un nopūtas, metallpušamo instrumentu „dievišķo dusmu” pērkona dārdi.

Igauniem vienmēr bijuši lieliski koŗi. Viegli, krāsaini, apbrīnojami precīzi. Arī *Vanemuines* koris, kuŗš, kā teikts, esot papildināts ar Tartu universitātes kori, bija teicams partneris orķestŗim.

Varbūt nedaudz vājāks šķita starptautiskais solistu kopums: Jovita Vaškevičute (*meco*), Līsi Kasenemme (*soprāne*), Reigo Tāms (*tenors*) un mūsu Krišjānis Norvelis (*bass*) jautās kā savstarpēji nepazīstami un nesaudziedājušies. Kaut savas lomas nodziedāja solistiski nevainojami. Vienīgi trūka savstarpējās rīcības un domu koordinācijas ansambļos.

Tātad! Var teikt, ka igauņi sevi apliecināja mūzikāli spilgti, pat spoži ar ne tik mūzikāli spožu sacerējumu. Kaut gan pēc šī koncerta manas domas par „Eliju” ir mainījušās.

Pauls Dambis

MŪSĒJIE PASAULĒ

Latvijas izcilo mūziķu koncertu ģeografija šoruden. Vēl varat paspēt!

Amerikas Savienotās Valstis

Ēriks Ešēvalds - „Long Road, O Salutaris Hostia” 29. septembrī Kamasā, „Northern Lights” 8. oktobrī Blūmingtonā, „Passion and Resurrection” 1. novembrī Bruklinā, „Legend of the Walled-in Woman” 10. novembrī Prinstonā

Instrumenti - 10. oktobrī Losandželosā

Elīna Garanča - 17., 24., 30. novembrī Ņujorkā (Mēropolitena Operā)

Andris Nelsons - 17., 18., 19. oktobrī Bostonā

Marina Rebeka - 20., 23., 27., 30. novembrī Čikāgā

Baiba Skride - 21., 23. novembrī Atlantā

Pēteris Vasks - Koncerts vijolei ar stīgu orķestŗi. 19. oktobrī Vilmingtonā

Brazīlija

Skyforger - 20. novembrī Sanpaulu

Zviedrija

Baiba Skride - 4., 5. oktobrī Stokholmā

Austrija

Ērika Ešēvalda „Stars” - 11. oktobrī Milštātē

Andris Nelsons - 30. novembrī Vinē

Egils Siliņš - 24. septembrī, 4., 8., 19., 23., 28. oktobrī Vinē

Nīderlande

Baiba Skride - 11. oktobrī Utrechtā, 13. oktobrī Amsterdamā, 3. novembrī Eindhovenā

Apvienotā Karaliste

Ērika Ešēvalda „Long Road” - 19. oktobrī Kembridžā

Ērika Ešēvalda „Evening” - 9. novembrī Vinčesterā

Andris Nelsons - 6., 7. novembrī Birminghamā, 4. oktobrī Oksfordā, 23., 26. septembrī, 1., 6., 9., 10., 12. oktobrī Londonā

Baiba Skride - 29. oktobrī Kārdifā

Pēteris Vasks - Koncerts vijolei ar stīgu orķestŗi. 8. oktobrī Ričmondā, 17. oktobrī Londonā

Īrija

Ērika Ešēvalda „City Songs” - 25. oktobrī Londonderijā

Baiba Skride - 25. oktobrī Dublinā

Krievija

Prāta vētra - 25. oktobrī Maskavā, 17. novembrī Sanktpēterburgā

Andrejs Žagars (režisors) - R. Vāgnera „Tanheizers”. 29. septembrī, 3. oktobrī, 12., 14. novembrī Maskavā (skatīt - *Stannmus.ru*)

Ukraina

Prāta vētra - 11. novembrī Doņeckā, 12. novembrī Charkovā, 14. novembrī Odesā, 15. novembrī Kijevā

Vācija

Ērika Ešēvalda „Stars” - 16. oktobrī Frankfurtē, „Fantasy” 22. septembrī Dīsburgā, koŗa mūzika 15. novembrī Frankfurtē

Andris Nelsons - 24., 25. oktobrī, 11. novembrī Minchenē, 9. novembrī Diseldorfā, 10. novembrī Dortmundē

Baiba Skride - 20. oktobrī Leipciģā, 16. oktobrī Frankfurtē, 5. novembrī Diseldorfā, 7. novembrī Frīdrichschāfenā, 8. novembrī Freiburgā, 9. novembrī Rēgensburgā

Kremerata Baltica - 3., 4., 5. oktobrī Kronbergā

Viesturs Kairiņš (režisors) - B. Britena „Sapnis vasaras naktī”. 29. septembrī, 4., 10., 26. oktobrī Berlīnē (skatīt *Komische-oper-berlin.de*)

Alvis Hermanis - V. A. Mocarts. *Così fan tutte* jeb Milētāju skola. Pirmizrāde 3. novembrī, izrādes 9., 15. novembrī, izrādes 9., 15. novembrī, 1., 10., 15., 19. decembrī Berlīnes Komiskajā operā (skatīt - *Komische-oper-berlin.de*)

Pēteris Vasks - Koncerts vijolei ar stīgu orķestŗi. 9. oktobrī Baireitā, 10. oktobrī Bambergā, 10. novembrī Berlīnē

Šveice

Marina Rebeka - 6., 11. oktobrī Cīrichē

Taivāna

Andris Nelsons - 15. novembrī Taipejā

Japāna

Andris Nelsons - 18., 19., 20., 21. novembrī Tokijā, 23. novembrī Kitakjušu, 24. novembrī Hjogo

Itālija

Baiba Skride - 15., 16. novembrī Neapolē

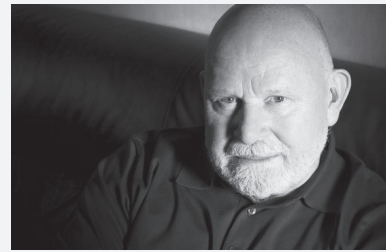
Ksenija Sidorova - 8., 9. oktobrī Turinā

Dānija

Baiba Skride - 18. novembrī Ābenrā

Meksika

Pēteris Vasks - Viatore per organo. 4. oktobrī Cathedral de Santiago, Saltillo, Coahuila, Mehico

Pēteris Vasks

Ēriks Ešēvalds

Baiba Skride

Prāta vētra

Materiāls tapis sadarbībā ar mūzikas žurnālu „Figaro”. Vāka foto - Ksenija Sidorova. Skatieties www.figaro.lv Redakcijas ieteikums. Koncertu norises vietas skatiet attiecīgās pilsētas mājaslapā.

NOVADU ZIŅAS

Ērgemē, kur dzīvo optimisti

Droši vien tāpēc, ka pati nāku no Ziemeļvidzemes, arī lapu zelts man te liekas krāšņāks... Un tomēr gluži objektīvi – Ērgeme, ciemats 14 kilometru attālumā no robežpilsētas Valkas, uz Rūjienas pusi, ir ļoti sakopts un skaists. Jo īpaši skaists, puķains un rosīgs tas ir vietā, kur netālu no pilsdrupām un baznīcas drupām pakalnā stāv Ērgemes pamatskola. Vecajai akmens celtnei jau aizvadītā gadsimta sešdesmitajos gados piebūvēta jauna ēka, kas organiski savienota ar veco skolu. Apkārtnes uzpošanas kultūra te valdījusi vienmēr, koki, košumkrūmi un puķes zied un zaļo arī tad, kad skolasbērniem ir brīvdienas.

Vasaras nobeigumā, neilgi pirms jaunā mācību gada sākuma, Ērgemes pagasta valdes rosināti, te notika īsti svētki, kas pulcēja kuplu skaitu ērgemiešu ģimeņu. Proti – pēc nu jau tradicionālā ģimeņu sporta sarikojuma „Zaķu skrējiens” tika atklāts hokeja laukums. Jāteic, ievērota sena latviešu tradīcija – ragavas jātaisa vasarā. Piesaistot Eiropas projektu naudu un pagastā prasmiģi saimniekojot, tiešām ir iespējams padarīt konkrētus darbus, lai paaugstinātu vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Aistētiski, sportiski, mūsdienīgi.

Ērgemes pagasta padomes priekšsēdis **Jānis Krams**: „Ērgemē ir daudz jaunu cilvēku, priecētas, ka jaunajās ģimenēs dzimst bērni. Tāpēc jācenšas. Jo būs saņemta un patīkamāka vide, aktīvās atpūtas iespējas, jo labāk

Jānis Krams

Priekšplānā Līga Krama

izdosies jaunos pieturēt dzimtajā vietā. „Aizbraucēju” no Ērgemes tiešām ir maz, tāpēc vēl jo vairāk jācenšas, lai būtu darba vietas, izklaides iespējas, pilnvērtīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Tā, lūk, tapa šis hokeja laukums vietā, kur agrāk bija dūksnājs. Darbi gan vēl nav galā – tiks sakārtots pārvietojamais vagoniņš, kur sportistiem pārģērbties, būs apgaismojums, vietas skatītājiem. Par darba vietām – ļoti ceram, ka attīstīsies vietējā uzņēmējdarbība, un pamats cerībām jau ir: tepat, starp Ērgemi un Turnu, darbojas kamīnmalakas ražotne, kuŗai nule ielikti jauna korpusa pamati. Ir darbs savējiem, ir perspektīva. Par bezdarbu – „uz papīra” jau tas it kā ir samazinājies, taču reālajā dzīvē problēmu netrūkst. Manā ieskatā tā sauktā „simtlatnieku

programma” nav pats veiksmīgākais risinājums. Vajag strādāt nopietni, pastāvīgi.”

Jānis Krams savā amatā ir četrus gadus, nāk no Kārķiem, kaimiņu pagasta. Cer, ka jaunajā hokeja laukumā viesosies arī nāburgi. Vijciemieši, piemēram, jau ir klāt laukuma atklāšanas svinībās – Vijciemā ir hokeja komanda, ko Ērgemes laukumā braši ievēd pagasta padomes priekšsēde Mārīte Kalniņa.

Ērgemes pagastā šobrīd dzīvo 998 iedzīvotāji – Jānis Krams to

zina precīzi pateikt. Viņš arī zina teikt, ka „laukos politika nav tik dziļi nepieciešama, vairāk jādomā, kā padarīt cilvēku dzīvi labāku.” Pats viņš ir pārliecināts tēvzemietis, taču esot atvērts saprātīgām citu partiju idejām. Un vēl ir gandarīts, ka roku rokā ar viņu strādā trīs paša dēli Didzis, Mārcis un Uldis un sieva Līga – pagasta kultūras dzīves organizatore.

Ērgemē ciemojās
Līga Kovtuna

ZIŅAS ĪSUMĀ

Daugavpili, Cietokšņa - bijušā Kaŗa hospitāļa ēkā, no 2. līdz 15. septembrim notika teātra festivāls - darbnīca „Telpa Daugavpils”. Festivālā piedalījās pieci jaunie režisori, arī no Krievijas un Polijas, pieci jaunie scēnografi, drāmatiki, kā arī aktieri no Rīgas un Daugavpils teātra. Vieslektori bija drāmatikē Natalija Vorozbita (Ukraina), kuŗas lugas uzvestas Anglijā, Latvijā, kustību režisors, Krievijas slavenās teātra skolas MXAT mācībspēks Andrejs Urajevs un citi.

Rēzeknes augstskolā, Informācijas tehnoloģiju centrā, 27. septembrī norisēs tradicionālā Zinātnieku nakts, kuŗas tema šoreiz ir „Ūdens”. Zinātnieku nakts ir Eiropas Komisijas atbalstīts un finansēts projekts, ko realizē Latvijas Universitāte (LU) sadarbībā ar citām Latvijas augstskolām, zinātniskajiem institūtiem, Latvijas Zinātņu akadēmiju un vairākiem muzejiem. 27. septembrī visā Eiropā 35 valstu 300 pilsētās notiek „Zinātnieku nakts”, lai iedzīvotājiem atraktīvi skaidrotu zinātnes sasniegumus un ļautu ielūkoties zinātnisko laboratoriju darba noslēpumos.

Daugavpili, Aizpilsētas parkā, septembra vidū atklāts piemiņas memoriāls - bijušās ebrēju kapsētas vietā. Klāt bija Izraēlas vēstnieces vietiece Ksenija Kobjakova un vēstniecības pārstāvji, kā arī pilsētas domes priekšsēdis Jānis Lāčplēsis un viņa vietnieks Jānis Dukšinskis.

Pulkveŗa Oskara Kalpaka dzimtas mājās „Liepsalās” Ošupes pagastā 13. septembrī notika jau 15. Karoga svētki. Pirms 15 gadiem tos aizsāka Ārija Kalpaka-Grundmane kopā ar domubiedriem. Bija sapulcējušies ap 250 dalībnieku, tostarp 186 skolēni no Madonas, Viļāniem, Kārsavas, Lubānas, Dzelzavas, Degumniekiem, Meirāniem, Praulienas un Varakļāniem. Uzrunas teica Latvijas aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Ošupes pagasta pārvaldes vadītājs Aigars Šķēls, svētku organizētāja Edīte Zaube, „Liepsalu” saimniece Anita Kalpaka-Borovkova un Banku augstskolas docētāja Dzintra Atstāja. Militāras, sportiskas un tūrismam raksturīgas nodarbības skolēniem nodrošināja NBS. Zināšanas un erudīciju varēja pārbaudīt konkursos - Latvijas vēsturē, latviskajā dzīvesziņā, tautasdziesmu un patriotisko dziesmu dziedāšanā, tautas amatu pārzināšanā un prasmīgo darba roku noteikšanā.

Nīcgalē svinēja par godu Dievmātes dzimšanai celtās baznīcas 150. gadadienu. Svētkus ar garīgās mūzikas koncertu ieskandināja koris „Latgale”.

Balvos 18. septembrī notika Republikas bibliotēku novadpētniecības konference „Lokālās kultūras nacionālās identitātes stiprināšanai”. Konferencē piedalījās šīs jomas speciālisti un intereenti no visas Latvijas, lai dalītos zināšanās un pieredzē. Klāt bija arī LNB direktors Andris Vilks, LNB Bibliotēku attīstības institūta direktors Andris Eglājs, LNB Letonikas un Baltijas centra vadītāja Kristīne Zaļuma, Balvu novada domes priekšsēdis Andris Kazinovskis un daudzi citi.

Latgales fotogrāfu biedrība, Krāslavas Foto klubs „Zibsnis” un biedrība Daugavpils fotostudija „Ezerzeme F” līdz 18. oktobrim rīko foto akciju „Latgālieši portretos”. Fotografiju iesūtot, tai jāpievieno nosaukums un īss apraksts, kā arī autora vārds, uzvārds, tālruna numurs. Žūrijas vērtējumā labāko darbu izstādi plānots atklāt Andrupenē, Latgales Lauku sētā, par godu Valsts svētkiem – 18. novembrī.

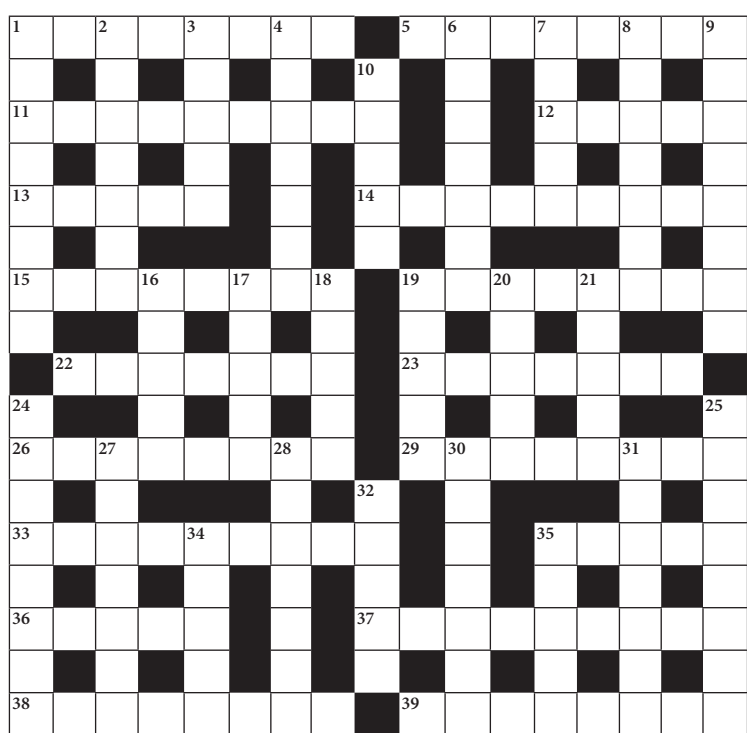
Aglonā ar paraugdemonstrējumiem atklāta novada slēpošanas un nūjošanas trase. Tā tapusi projekta „Veselīga dzīvesveida veicināšana Latvijas un Baltkrievijas pierobežas reģionos” ietvaros. 1450 metrus garā trase vijas gar gleznainā Ciriša ezera krastu pie Aglonas estrādes.

Madonas novada bibliotēkas lasītavā iekārtota dzejnieka Knuta Skujenika 77. dzimšanas dienai veltīta netradicionāla izstāde. Apmeklētājiem piedāvā apspēties uz parastās kartona kastes, uzlikt sev ausiņas un ieklausīties dzejnieka paša lasītajā dzejā un intervijās, projicējot tās datorekrānā, kā arī apskatīt fotografijas no tikšanās ar autoru Madonas novada bibliotēkā.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis **Jānis Reveliņš**

Līmeniski. 1. *Gaismas pils* arhitekts. 5. Literāts, vācu mācītājs Latvijā (1714-1796). 11. Populāra tautastērpa novads. 12. Bruņinieku ielai parallēla iela Rīgas centrā. 13. Zobena īpašība. 14. Drukātava. 15. Ziņģes. 19. Uztvert ar redzi. 22. Cilvēks, kam ir novirzes no normālas uzbūves. 23. Pavēle, rīkojums. 26. Vīrieša vārds (*dec.*). 29. Izslietu (galvu)

grozīt. 33. Sevišķs. 35. Epidēmiska slimība. 36. Muļķoja. 37. Valsts bijušajā Dienvidslāvijā. 38. Saistaudu slānis, kas aptver zobu kakliņus. 39. Mācība par daili.

Stateniski. 1. Galda spēle. 2. Debespuse. 3. Rokenrola karalis (1935-1977). 4. Zemūdens šaiviņš. 6. Sena līvu pilsvieta. 7. Žīgls, veikls. 8. Izvākt (cilvēkus) no apdraudējuma vietas. 9. „Ne-

lūgtos ciemos” autors. 10. Latviešu leģiona pulkvedis. 16. Sen grieķu fābulu rakstnieks. 17. Sudraba pieclatnieks (*sar.*). 18. Neliels plēsīgs caunu dzimtas dzīvnieks. 19. Iznākums; rezultāts. 20. Noteikts naudas daudzums. 21. Cilvēka, dzīvnieka organi. 24. Nosodāms notikums. 25. Silts, saulains laiks rudenī. 27. Ebrēju valsts. 28. Balva. 30. Scēnogrāfs, gleznotājs (1895-1959). 31. Nosacīti laiki. 32. Sengrieķu mitoloģijā dvēseles iemiesojums; dvēsele. 34. Elpa. 35. Kaitē; nāk par ļaunu. (*sar.*).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 35) atrisinājums

Līmeniski. 5. Tepiķis. 7. Senjors. 9. Ala. 10. Anods. 11. Arkas. 12. Perimetrs. 15. Tautas. 18. Tarans. 19. Monstri. 22. Skotele. 23. Tartīfs. 25. Liktori. 28. Panika. 29. Temīda. 33. Komitents. 35. Sakas. 36. Tenis. 37. Ēra. 38. Spireja. 39. Absints.

Stateniski. 1. Spāde. 2. Piepes. 3. Retors. 4. Kopra. 5. Tunikas. 6. Klimats. 8. Skarene. 13. Patētisks. 14. Kavatiņes. 16. Modelis. 17. Pretors. 20. Oka. 21. Efa. 24. Kangars. 26. Testers. 27. Adoniss. 30. Kopija. 31. Stilbs. 32. Kaķis. 34. Verns.

„Straumēni”

Vai esat palicis viens un gribat dzīvot latviešu vidē? DVF lauku īpašuma „Straumēni” saimniecība aicina tautiešus padomāt par pastāvīgu dzīvošanu šai skaistajā vietā Anglijas vidienē. Ilgāka dzīvošana – no £100 līdz £160 nedēļā, pilna pansija pieejama par papildu cenu. „Straumēniem” nav aprūpes nama tiesību, bet *Sheltered Housing* statuss, un iemītniekiem vajadzīgās sociālās un medicīniskās palīdzības saņemšanu varam nokārtot ar pašvaldību.

Plašākai informācijai par iespējām, kas apmierinātu jūsu vajadzības, lūdzam sazināties ar Juri Krievu, zvanot 01788 524128.

Ne bagātos, bet sirds cilvēkus ļoti, ļoti lūdzu, ja varat palīdzēt ar naudiņu (kredits, remonts, studijas).

Bankas konts: Swedbank – LV73HABA0551014736204.

Justīne Spriesle.

Tālr. +371 63123330

Pateicos no sirds. Erna Frīdenberga

**Aizsaulē aizgājusi
arhitekte
GERDA BOKALDERE
1922-2013**

Gerda Bokaldere, dzimusi Meggi, aizgāja mūžībā 2013. gada 14. augustā 91 gada vecumā.

1942. gadā viņa Rīgā apprecējās ar Visvaldi Bokalderu. Pirmos laulības gadus nodzīvoja Bokalderu mājā Mežaparkā. Tur arī piedzima viņa pirmais dēls, pazīstamais eko-architekts Varis.

Ķeņa laikā Bokalderu ģimene bēgļu gaitās nonāca Zviedrijā, kur Gerda un Visvaldis savu profesionālo dzīvi pavadīja, strādājot arhitektu amatā. Gerda projektēja vairākas *Folkets Hus* ēkas, kurās Zviedrijā notiek tautas kultūras un atpūtas sarīkojumi. Stokholmas piedzima meita Guna un dēls Jānis.

Gerda bija aktīva Zviedrijas latviešu sabiedrības dzīves dalībniece. Īpaši viņai patika apmeklēt mākslas notikumus, koncertus un gadskārtējo akadēmisko balli. Ilgus gadus viņa uzticīgi tikās ar saviem līdzaudžiem katru trešdienas pēcpusdienu „Vīnes kafējnīcā” Stokholmas centrā, lai pārrunātu dzīvē notiekošo. Jāņus Gerda svinēja katru vasaru latviskā garā kopā ar ģimeni un draugiem radošos svētkos dziļi

Zviedrijas laukos *Göksholm* pussalā.

Pēdējos mūža gados Gerda atgriezās Rīgā, kur dzīvoja kopā ar sava dēla Jāņa ģimeni. Viņa atstāja labvēlīgu ietekmi uz apkārtniekiem cilvēkiem ar savu interesi par visām dzīves kuriozitātēm, ar spēju pieņemt cilvēkus tādus, kādi viņi ir, un ar savu labsirdību un viesmīlību.

Gerdai Bokalderei paliek dēli Varis un Jānis, meita Gunta un mazbērni Liam, Tomass, Emma un Alise. Ģimene un piederīgie Gerdu atceras kā gaišu un mīļu dvēseli.

Atvadīšanās sestdien, 5. oktobrī, plkst. 11.00 *Skogskyrkogården*, Stokholmā.

Jānis Bokalders

FOTOATMIŅAS PAR XXV DZIESMU UN XV DEJU SVĒTKIEM RĪGĀ, 2013. GADA VASARĀ

BRĪVĀ LATVIJA

2014

PAŠIEM SAVS KALENDĀRS!

Krāšņas fotoatmiņas par aizvadītajiem XXV Dziesmu un XV Deju svētkiem Rīgā, 2013. gada vasarā.

Iegādājoties šo kalendāru, Jūs finansiāli atbalstīsiet *Brīvās Latvijas* izdošanu. Pērciet sev un dāviniet draugiem, kollegām, bērniem!

Maksa - ziedojums, sākot ar 5 eiro, sūtīšanas izdevumi par vienu eks. Latvijā - 0,70 Ls jeb 1 eiro citur Eiropā - 2 eiro

Naudu lūdzam ieskaitīt - SIA VESTA-LK
Konta nr. SEB banka nr.: LV80UNLA0050016243516
ar norādi “Par BL kalendāru”

Brīvās Latvijas 2014. gada kalendārs

..... gab. Ls/eiro .....

Maksa par sūtījumu: Ls/eiro .....

Kopā: Ls/eiro .....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts: .....

Kalendāru varat pasūtīt, arī sazinoties ar **Sarmīti Janovskis** “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr.: 01788823438, fakss: 01788822441

Mūžībā aizsaukts

LAIMONS SUDARS

Dzimis Rīgā 1926. gada 5. septembrī,
miris Donkasterā 2013. gada 15. septembrī

Par viņu sēro
dēli un meita
un
DVF Donkasteras nodaļa

*Dievs ar tevi,
ceļš kam galā.*

Mūžībā aizsaukts ilggadējais Straumēnu iemītnieks

ALFONS BĀRTA

Dzimis Kalsnavā 1921. gada 17. jūlijā,
miris Straumēnos 2013. gada 17. septembrī

Atmiņās paturēs un par viņu sēro
Straumēnu saime

Brīvā Latvija
reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 35,-
Pasta adrese:
Ausekļa iela 14 - 2
Rīga, LV - 1010
Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784
Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piekdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čekiem, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanisv@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekiem uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerciālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, inīcijām vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.
Iespēst: SIA EVEKO, Rīgā

SPORTS SPORTS SPORTS

Gulbis uzvar ATP turnīra finālā

Latvijas labākais tenisists **Ernestas Gulbis** Sanktpēterburgas ATP World Tour 250 serijas turnīrā pirmās kārtas spēlē ar rezultātu 6:0, 6:1 pārspēja krievu Michailu Jelginu. Uzvaras izcīnīšanai Gulbim bija nepieciešama tikai 41 minūte. Nākamajās cīņās viņš ar 6:3, 1:6, 6:3 pieveica Igaunijas labāko tenisa spēlētāju Jirgenu Zopu, bez īpašām grūtībām pārspēja Rovertu Bautistu no Spānijas ar 6:1, 6:2,

pusfinālā ar 6:3, 6:3 uzvarēja Michailu Pšišesniju no Polijas. Līdz ar to Gulbis ceturto reizi karjērā sasniedza ATP turnīra finālu. Iepriekš viņš finālos bija spēlējis trīs reizes, izcīnot trīs titulus.

Finālā Gulbis spēja atspēlēt vienu seta deficītu un ar 3:6, 6:4, 6:0 pārspēja Spānijas tenisistu Giljermo Garsija-Lopesu.

Līdz ar šo uzvaru Gulbis turnīrā nopelnīja 250 ATP ranga punktus,

un ir paredzams, ka viņš rangā pakāpsies vairākas vietas uz augšu – no 36. uz 28. pozīciju.

***

Vita Matīse – pasaules čempione
Divkārtējā Latvijas olimpiete Vita Matīse Čehijā drāmatiskā cīņā kļuva par pasaules čempioni vindsērfingā Raceboard klasē.

Ilona Dzelme-Grīnberga, kuŗai arī ir divu olimpisko spēļu pieredze, finišēja ceturtajā vietā, izcīnot sudrabu Grandmaster vērtējumā.

Eiropas kausa izcīņā trešo vietu Formula klasē ieguva Ansis Dāle, ceturtais bija Māris Birzulis.

Vienības velobraucienā kopā ar pasaules zvaigznēm

23. LATVIJAS RITENBRAUCĒJU VIENĪBAS BRAUCIENS

Vienības velobrauciens šogad bija vēltīts augstu vērtētā Tour de France velobrauciena simtgadei. Sacensībās startēja arī viens no šī brīža pasaules lielākiem riteņbraukšanas spīdekļiem Marks Kavendišs, kā arī kādreizējais igauņu favorīts Jans Kirsipū un leģendārais daņu riteņbraucējs Bjarne Riss. Trīs dažādās distancēs kopumā startēja vairāk nekā 5200 sportiski, atraktīvi, lieli un mazi riteņbraucēji. Tik liels dalībnieku skaits

pēc Latvijas Neatkarības atjaunošanas nevienā no pašmāju riteņbraukšanas sacensībām nav bijis. Tas apliecina Vienības brauciena augošo popularitāti.

Sporta distancē (100 km) ātrākais bija Latvijas pārstāvis Toms Skujiņš no Rietumu-Delfin vienības. Otrajā vietā ierindojās Matīss Preimanis no Trek DPA, trešajā – Alpha Baltic/Unitymarathons.com riteņbraucējs Māris Bogdanovičs.

Dāmu konkurencē uzvaru svinēja MySport – Stevens riteņbraucēja Dana Rožlapa, nākamajās vietās atstājot Madaru Fūrmani un Jeļenu Dovgaļuku.

*

Tour of China daudzdienu velobrauciena sestajā posmā riteņbraucējiem bija jāpārvar kalns 550 – 1300 m virs jūras līmeņa un jāstartē 42 grādu temperatūrā. Labāko rezultātu no Latvijas sportistiem sasniedza Alpha Baltic/Unitymarathons.com riteņbraucējs Māris Bogdanovičs, ierindojoties 31. vietā, kopvērtējumā nodrošinot sev 28. vietu.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA
GODINĀMĀ LATVIEŠU
BĪSKAPA BOĻESLAVA
SLOSKĀNA 120 GADU
JUBILEJAS SARĪKOJUMU
KALENDĀRS:

3. oktobrī plkst. 17 notiks bīskapa **Boļeslava Sloškāna ielas atklāšana** blakus Rīgas Katoļu ģimnazijai. Šajā teritorijā bīskaps dzīvoja, uzturoties Latvijā. Plkst. 17.45 Rīgas Katoļu ģimnazijā notiks vajātās Baznīcas mcekļu un ticības liecinieku piemiņas istabas atklāšana. Plkst. 19 Rīgas Katoļu ģimnazijas kapellā notiks oikūmenisks dievkalpojums, kuŗā piedalīsies tradicionālo kristīgo konfesiju pārstāvji. Komponista Richarda Dubras skaņdarbus, kas veltīti bīskapam Boļeslavam Sloškānam, atskaņos Sv. Marijas Magdalēnas draudzes koris un mūziķi.

4. oktobrī plkst. 11 **Sv. Mise Franciska baznīcā** ar Latvijas un ārvalstu bīskapu dalību. Plkst. 16 Rīgas Latviešu biedrībā notiks **konference „Patiesība un Piedošana”**. „Latviešu tauta varēs pastāvēt vienīgi kā ticīga tauta ar augstu morāli, kāda bijusi mūsu tautai cauri gadu simtiem. Ne ienaidnieki iznīcina tautu, bet tauta pati sevi iznīcina, kad morāle pagrīst,” rakstīja bīskaps Sloškāns. Konference iecerēta, lai ar dvēseles acīm un caur bīskapa dzīves prizmu saskatītu savu stāju kā tautai un sabiedrībai un censtos noformulēt, kas veido mūsu nācijas gara kodolu. Konferencē piedalīsies Latvijas un ārvalstu bīskapi, vēsturnieki, radošā inteliģence un valsts amatpersonas.

16. oktobrī Eiropas Parlamentā Briselē režisore Dzidra Smiltēna sadarbībā ar Latvijas Eiroparlamenta deputāti Sandru Kalnieti pirmo reizi Briselē izrādīs bīskapa dzīvesstātu pilnmetrāžas dokumentālajā filmā „Lūgšana krustā”.

Rīgas evaņģeliskā draudzē turp-

māk dievkalpojumi notiks katrā mēneša otrajā svētdienā: **13. oktobrī** plkst. 16. Tomēr novembrī dievkalpojums notiks tieši **18. novembrī** plkst. 16 par godu Valsts svētkiem.

Draudzes pilnsapulce notiks uzreiz pēc 8. septembra dievkalpojuma. Draudzes valde sniegs pārskatu par gada darbiem un pārskatu par padarīto. Revīzijas komisija sniegs savu slēdzienu, un noturēsīm arī valdes locekļu amatu vēlēšanas. Aicinām pieiekties vēlēšanās visus, kas vēlas palīdzēt īstenot draudzes nākotni.

ANGLIJA

TDK “Londona dejo” riko Deju festivālu, St. Columba's Church, Pont Street, London, SW1X 0BD, sestdien, **19. oktobrī**, plkst. 19.00 - 22.30. Piedalās: TDA Liesma, TDK “Londona dejo”, Jauniešu deju kopa *Salinieki* un *Dublinas bērnu deju kopa*. Ieeja €10. Pēc koncerta saviesīgais vakars ar Austrumkalnu.

***

Londonas Latviešu koris piedāvā savu gadskārtējo koncertu: Dziesmu svētku atskaņas, St. Stephen's Church, Gloucester Road, London SW7 4AL (tuvākā stacija Gloucester Road), sestdien, **26. oktobrī**, plkst. 18:30. Londonas Latviešu koris savā gadskārtējā koncertā piedāvā programmu ar koristu vismiļākām dziesmām, kuŗas tika atskaņotas šī gada Dziesmu svētkos. Koris arī svinēs vairāku latviešu komponistu jubilejas, ieskaitot Jāzepa Vītola 150. dzimšanas dienu. Biļetes cena €7. Biļetes var nopirkt pie ieejas Cenā ieskaitīta glāze vīna vai bezalkoholiska dzēriena.

***

Bradfordā, 5 Clifton Villas BD8 7BY, DVF namā, sestdien, **28. septembrī**, plkst. 18.30 **DŪDALNĪEKI** 30. gadu jubilejas ietvaros aicina uz Miķeļu un Apjumi-

bas koncertu, kuŗa viesi ar dziesmām kopā Austrumkalns no Londonas. Līdzī ņemt labu garstāvokli un, ja vēlas, groziņu. Ieeja par labprātīgiem ziedojumiem

***

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZĒ, māt. V.Vāvere

Birminghamā, All Saints Church, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 15.30 Pļaujas svētku dievkalpojums.

„**Straumēnos**”, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, **29. septembrī**, plkst. 10 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 10 dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZĒ, māt. V.Vāvere

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 12 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Mansfeldā, St. Peter's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **5. oktobrī**, plkst. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Piterborovā, St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN, piektdien, **11. oktobrī**, plkst. 19 Pļaujas svētku dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZĒ, māt. G. Putce

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZĒ, māt. G. Putce

Bradfordā, 5 Clifton Villas, BD8 7BY, DVF namā, svētdien, **29. septembrī**, plkst. 14 draudzes bazārs. Būs loterija, dziesmas un kafijas galds.

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **20. oktobrī**, plkst. 10.30, Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZĒ, māt. G. Putce

Mančesterā, Stretford, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, 9 Park Road, svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 13.30, dievkalpojums.

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 20, dievkalpojums ar dievgaldu.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

Londonā, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, WIH 4AG, svētdien, **22. septembrī**, plkst. 14 dievkalpojums ģimenēm, bērnu un pieaugušo iepazīšanās ar to, kas atrodas notiek dievnamā.

Svētdien, **13. oktobrī**, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Ceturtdien, **31. oktobrī**, plkst. 19 Reformācijas dienas dievkalpojums angļu valodā kopā ar citām luterāņu draudzēm.

Rovfantā, RH104NG, svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 11.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, pateicībā par latviešu 60 gadiem Rovfantas muižā.

VĀCIJA

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 15 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds senās sakristejas telpās.

Ētlingenā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, **13. oktobrī**, plkst. 14 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **6. oktobrī** plkst. 14 dievkal-

pojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **29. septembrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds. **20. oktobrī** plkst. 11 Pļaujas/pateicības svētku dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Virzburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, **28. septembrī**, plkst. 13.30 būs Pļaujas svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās, un paralēli tam bērnu nodarbības.

ZVIEDRIJA

Gēteborgas Latviešu pensionāru biedrības tikšanās "Folkpartiet" telpās NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā, notiks **28. septembrī**, **26. oktobrī** un **30. novembrī** plkst. 13. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde

***

Turpmākie Stokholmas pensionāru sarīkojumi notiks **19. oktobrī** un **7. decembrī**.

***

DIEVKALPOJUMI

Stokholmas Latviešu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums svētdien, **6. oktobrī**, plkst. 14 Somu baznīcā (Finska kyrkan, Slottsbacken 2), 2. un 55. autobuss (Kungliga slottet). Dievkalpojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde, Rūta Baumgarte pie ērģelēm. Dziedās Stokholmas Latviešu koris. Pēc dievkalpojuma sadraudzība draudzes namā ar kafiju un loteriju. "Jo, kā zeme izdod savus augļus un kā dārzs liek sazelt saviem dēstiem, tā Tas Kungs liks zelt tainībai un slavai visu tautu priekšā." Jes61:11